

**URZĄD OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Raport
o pomocy publicznej w Polsce
udzielonej przedsiębiorcom w 2003 roku

Warszawa, listopad 2004 rok

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	3
II. METODOLOGIA PRZYGOTOWANIA RAPORTU.....	4
1. Pojęcie pomocy publicznej.....	5
2. Formy pomocy.....	5
3. Wartość pomocy.....	6
4. Przeznaczenie pomocy publicznej.....	7
III. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA	8
1. Synteza wyników	8
2. Przeznaczenie pomocy publicznej.....	10
3. Pomoc publiczna według województw	13
4. Pomoc publiczna według instytucji udzielających pomocy.....	14
5. Pomoc publiczna według beneficjentów	17
6. Charakterystyka ogólna pomocy publicznej w poszczególnych grupach	18
IV. OPIS POSZCZEGÓLNYCH GRUP POMOCY	21
1. GRUPA A - DOTACJE I ULGI PODATKOWE	21
1.1. GRUPA A1 - DOTACJE.....	21
1.2. GRUPA A2 - SUBSYDIA PODATKOWE.....	24
1.2.1. Ulgi podatkowe	25
1.2.2. Obniżenie, zwolnienie lub zaniechanie poboru opłaty.....	26
1.2.3. Zaniechanie poboru podatku.....	26
1.2.4. Umożnienie zaległości i odsetek od zaległości podatkowej.	27
1.2.5. Umożnienie opłaty i odsetek za zwłokę z tytułu opłaty oraz umorzenie kar....	28
1.2.6. Oddanie do korzystania lub zbycie mienia będącego własnością Skarbu	29
Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego	29
2. GRUPA B - Subsydia kapitałowo-inwestycyjne	29
2.1. GRUPA B1A - WNIESIENIE KAPITAŁU	29
2.2. GRUPA B2A – KONWERSJA WIERZYTELNOŚCI NA AKCJE LUB UDZIAŁY	30
3. GRUPA C - “Miękkie kredytowanie”	31
3.1. GRUPA C1A - POŻYCZKI PREFERENCYJNE I WARUNKOWO UMORZONE	31
3.1.1. Pożyczka preferencyjna	32
3.1.2. Kredyt preferencyjny	32
3.1.3. Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (dla banków)	33
3.1.4. Pożyczki warunkowo umorzone.....	33
3.2. GRUPA C2A – ODROCZENIE LUB ROZŁOŻENIE NA RATY PŁATNOŚCI WOBEK BUDŻETU LUB FUNDUSZU	31
3.2.1. Odroczenie lub rozłożenie na raty płatności podatku i zaległości podatkowej.....	32
3.2.2. Odroczenie lub rozłożenie na raty płatności opłaty (składki, wpłaty)	32
3.2.3. Odroczenie lub rozłożenie na raty płatności kary	32
4. GRUPA D - Poręczenia i gwarancje kredytowe	38
4.1. GRUPA D1A - PORĘCZENIA I GWARANCJE	38
V. PODSUMOWANIE I WNIOSKI.....	40
VI. WPŁYW POMOCY NA KONKURENCJĘ	41
VII. OCENA SKUTECZNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI UDZIELONEJ POMOCY	42
VIII. KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA POMOCY PUBLICZNEJ UDZIELONEJ W KRAJACH UNII EUROPEJSKIEJ.....	47

I. WSTĘP

Dnia 31 maja 2004 r. weszła w życie ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. Nr 123, poz. 1291). Zgodnie z art. 31 ust. 2 ustawy, organem monitorującym pomoc publiczną jest Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy Prezes UOKIK opracowuje, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych i przedstawia Radzie Ministrów, sprawozdanie zawierające wyniki monitorowania pomocy publicznej w roku poprzednim, w szczególności dane dotyczące wielkości, form i przeznaczenia pomocy publicznej, a także ocenę skutków udzielonej pomocy w sferze konkurencji.

II. METODOLOGIA PRZYGOTOWANIA RAPORTU

Informacje zawarte w raporcie pochodzą ze sprawozdań rocznych przekazywanych do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przez organy udzielające pomocy publicznej. Obowiązek składania sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej wynika z art. 32 ust. 1 ustawy o postępowaniu w sprawach pomocy publicznej. Do organów udzielających pomocy, które w 2003 roku były zobowiązane do przekazywania sprawozdań należy zaliczyć: właściwych ministrów, prezesów agencji, przewodniczących jednostek samorządu terytorialnego, prezesów funduszy, w tym w szczególności:

1. Ministra Finansów,
2. Ministra Gospodarki,
3. Ministra Infrastruktury,
4. Ministra Skarbu Państwa,
5. Ministra Środowiska,
6. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
7. Ministra Nauki i Informatyzacji,
8. Prezesa (Zarządu) Agencji Rozwoju Przemysłu SA,
9. Prezesa Agencji Nieruchomości Rolnych,
10. Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
11. Prezesa Agencji Rynku Rolnego,
12. Prezesa Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,
13. Prezesa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
14. Prezesów Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
15. Prezesa (Radę Nadzorczą) Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
16. Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki,
17. Dyrektorów Urzędów i Izb Skarbowych,
18. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
19. Marszałków województw,
20. Starostów powiatów,
21. Prezydentów, burmistrzów oraz wójtów gmin.
22. Wojewodów,
23. Przedsiębiorców publicznych
24. Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska

Przedstawione w raporcie dane nie zawierają informacji o całkowitej wielkości udzielonej pomocy publicznej. Niektóre organy, faktycznie udzielające pomocy, nie wypełniły ciążącego na nich obowiązku ustawowego i nie przysłały sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej. Dotyczy to w szczególności:

- 1) Prezesów Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – otrzymano 13 sprawozdań spośród 16 istniejących funduszy.
- 2) Organów jednostek samorządu terytorialnego – otrzymano:
 - a) 10 sprawozdań spośród 16 województw,
 - b) 187 sprawozdań spośród 379 powiatów,
 - c) 1123 sprawozdań spośród 2489 gmin istniejących w Polsce.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie ma instrumentów prawnych dyscyplinujących organy udzielające pomocy publicznej, jeśli chodzi o ich obowiązki sprawozdawcze.

W raporcie za 2003 rok kontynuowano sposób przedstawienia analizowanych danych z raportu z roku poprzedniego. Dodatkowo należy nadmienić, iż wielkość

pomocy jest przedstawiana w niniejszym raporcie zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców (Dz. U. Nr 141, poz. 1177 z późn. zm.) obowiązującej od dnia 6 października 2002 roku, dotyczącymi ustalania dnia udzielenia pomocy. Przez dzień udzielenia pomocy w przypadku umowy należy rozumieć dzień zawarcia umowy, natomiast w przypadku decyzji, dzień wydania decyzji. Organy udzielające pomocy sporządziły sprawozdania za 2003 rok zgodnie z powyższą regułą.

Stosowane w tabelach znaki oznaczają: „-” - nie dotyczy, „0,00” – nie udzielono pomocy, „b.d.” - brak danych.

1. Pojęcie pomocy publicznej

Pomoc publiczna to pomoc udzielana przez Państwo Członkowskie lub ze źródeł państwowych, w jakiegokolwiek formie, która narusza lub grozi naruszeniem konkurencji przez uprzywilejowanie niektórych przedsiębiorstw lub produkcji niektórych wyrobów, w zakresie, w jakim wpływa ona negatywnie na wymianę handlową pomiędzy Państwami Członkowskimi.

Pomoc publiczna może być udzielana w szczególności w formie:

- (a) dotacji oraz ulg i zwolnień podatkowych,
- (b) dokapitalizowania przedsiębiorców na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku,
- (c) pożyczek lub kredytów udzielanych przedsiębiorcom na warunkach korzystniejszych od oferowanych im na rynku,
- (d) poręczeń i gwarancji kredytowych udzielanych za zobowiązania przedsiębiorców na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku,
- (e) zaniechania poboru podatku, odroczenia, rozłożenia na raty podatku lub zaległości podatkowej oraz umorzenia zaległości podatkowej bądź odsetek za zwłokę,
- (f) umorzenia, bądź zaniechania ustalania lub poboru należnych od przedsiębiorcy świadczeń pieniężnych, stanowiących środki publiczne w rozumieniu przepisów ustawy o finansach publicznych, innych niż podatki, albo odraczania lub rozkładania na raty płatności takich świadczeń,
- (g) zbycia lub oddania do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa, lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków - na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku.

Przez **organy udzielające pomocy** należy rozumieć organy administracji publicznej oraz inne podmioty dysponujące środkami publicznymi, w tym przedsiębiorcę publicznego, które na podstawie odrębnych przepisów są uprawnione do udzielania pomocy. Udzielenie pomocy następuje najczęściej w wyniku podjęcia decyzji, podpisania umowy lub uchwalenia uchwały.

2. Formy pomocy

Przedmiotem analizy niniejszego raportu są formy pomocy połączone, zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej, w cztery grupy oznaczone literami A, B, C i D. Kolejnym literom przypisano cyfrę 1 lub 2, w zależności od źródła pochodzenia środków pomocowych (odpowiednio z budżetu lub kosztem uszczuplenia wpływów budżetowych). Do poszczególnych grup zaliczono następujące formy pomocy:

Grupa A - dotacje i ulgi podatkowe:

- A1 - dotacje,
 - dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (bezpośrednio dla przedsiębiorców),
 - inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych lub realizacją ich zadań statutowych,
 - refundacje,
- A2 - zwolnienie z podatku,
 - odliczenie od podatku,
 - obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku,
 - obniżenie wysokości opłaty,
 - zwolnienie z opłaty,
 - zaniechanie poboru podatku,
 - zaniechanie poboru opłaty,
 - umorzenie zaległości podatkowej wraz z odsetkami,
 - umorzenie odsetek od zaległości podatkowej
 - umorzenie opłaty i odsetek z tytułu opłaty (składki, wpłaty),
 - umorzenie kar,
 - oddanie do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych dla przedsiębiorcy od oferowanych na rynku,
 - zbycie mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku.

Grupa B - subsydia kapitałowo-inwestycyjne:

- B1 - wniesienie kapitału do spółki,
- B2 - konwersja wierzytelności na akcje lub udziały.

Grupa C - tzw. „miękkie kredytowanie”:

- C1 - pożyczki preferencyjne,
 - dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (dla banków),
 - pożyczki warunkowo umorzone,
- C2 - odroczenie lub rozłożenie na raty płatności podatku lub zaległości podatkowej,
 - odroczenie lub rozłożenie na raty płatności opłaty (składki, wpłaty),
 - odroczenie lub rozłożenie na raty płatności kary.

Grupa D:

- D1 - poręczenia i gwarancje kredytowe.

3. Wartość pomocy

Wartość pomocy została przedstawiona w postaci ekwiwalentu dotacji netto (EDN), obliczonego zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2002 r. w sprawie sposobu przeliczania pomocy publicznej udzielanej w różnych formach na równą jej wartość dotacji (Dz. U. Nr 186, poz. 1543).

4. Przeznaczenie pomocy publicznej

Przeznaczenie pomocy zostało podzielone na następujące grupy:

1. Pomoc horyzontalna

- 1.1. Badania i rozwój,
- 1.2. Ochrona środowiska,
- 1.3. Małe i średnie przedsiębiorstwa,
- 1.4. Inwestycje energooszczędne,
- 1.5. Utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie nowych miejsc pracy,
- 1.6. Szkolenia,
- 1.7. Pomoc restrukturyzacyjna,
- 1.8. Pomoc doraźna,
- 1.9. Rozwój infrastruktury technicznej,
- 1.10. Inne cele.

2. Pomoc sektorowa

- 2.1. Sektor hutnictwa żelaza i stali,
- 2.2. Sektor budownictwa okrętowego,
- 2.3. Sektor górnictwa węgla,
- 2.4. Sektor włókien syntetycznych,
- 2.5. Sektor motoryzacyjny,
- 2.6. Sektor żeglugi morskiej.

3. Pomoc regionalna

4. Rolnictwo¹

5. Inne tytuły

¹ Obejmuje pomoc udzieloną w rolnictwie, łowiectwie, leśnictwie, w zakresie pozyskiwania drewna oraz pokrewnych działalnościach usługowych oraz rybołówstwie i rybactwie.

III. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA

1. Synteza wyników

Tabela nr 1

Podział pomocy publicznej	Wartość pomocy (w mln PLN)					
	1999	2000	2001	2002	2003	Łącznie w latach 1999-2003
Grupy – ogółem, w tym:	9 076,1	7 712,0	11 194,8²	10 277,6	28 355,6	66 616,2
Grupa A, w tym:	7 795,0	6 516,0	6 328,9	6 658,1	21 342,5	48 640,5
Grupa A1	2 977,5	3 548,8	2 860,5	3 888,7	2 619,2	15 894,7
Grupa A2	4 817,5	2 967,2	3 468,4	2 769,4	18 723,3	32 745,8
Grupa B, w tym:	236,6	120,2	19,7	27,1	1 388,8	1 792,4
Grupa B1	193,5	102,6	19,3	25,2	135,1	475,7
Grupa B2	43,1	17,6	0,4	1,9	1253,7	1316,7
Grupa C, w tym:	751,7	875	2272,7	1 186,8	3 200,7	8 286,9
Grupa C1	666,4	737,0	1 680,8	454,8	1 001,9	4 540,9
Grupa C2	85,3	138,0	591,9	732,0	2 198,8	3 746,0
Grupa D1	292,8	200,7	1 802,4	2 244,8	1 537,3	6 078,0
Inne	-	-	771,1	160,8	886,4	1 818,3

Dane zawarte w tabeli 1 nie są w pełni porównywalne, ponieważ w latach 1999 – 2000 nie uwzględniano pomocy publicznej udzielanej w rolnictwie.

Tabela nr 1a

Podział pomocy publicznej	Dynamika (%)				Udział (w %)				
	00/99	01/00	02/01	03/02	'99	'00	'01	'02	'03
Grupy – ogółem, w tym:	85,0	140,8	92,1	275,7	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Grupa A, w tym	83,6	92,0	105,2	320,5	86,0	84,5	56,5	64,8	75,3
Grupa A1	119,2	80,6	135,9	67,4	32,8	46,0	25,6	37,8	9,2
Grupa A2	61,6	105,6	79,8	676,1	53,2	38,5	31,0	26,9	66,0
Grupa B, w tym:	50,8	16,4	137,6	5124,7	2,6	1,5	0,2	0,3	4,9
Grupa B1	53,0	18,8	130,6	536,1	2,1	1,3	0,2	0,2	0,5
Grupa B2	40,8	2,3	475,0	65984,2	0,5	0,2	0,0	0,0	4,4
Grupa C, w tym:	116,4	259,7	52,2	269,7	8,2	11,4	20,3	11,5	11,3
Grupa C1	110,6	228,1	27,1	220,3	7,3	9,6	15,0	4,4	3,5
Grupa C2	161,8	428,9	123,7	300,4	0,9	1,8	5,3	7,1	7,8
Grupa D1	68,5	898,1	124,5	68,5	3,2	2,6	16,1	21,8	5,4
Inne	-	-	20,9	551,2	-	-	6,9	1,6	3,1

² Do wartości pomocy za 2001 rok dodano wartość pomocy udzielonej w formie zwolnienia z podatku dochodowego przedsiębiorcom działającym na terenie specjalnych stref ekonomicznych (334,2 mln PLN), która to wartość nie została uwzględniona w raporcie za rok 2001.

Ogólna wartość pomocy udzielonej przedsiębiorcom w 2003 roku wyniosła 28 355,6 mln PLN, co stanowi 6 447,7 mln EURO (przyjmując średni kurs z 2003 roku 1 EURO = 4,3978 PLN). Udzielona pomoc stanowiła 4,0 % wartości dodanej brutto w gospodarce. W przeliczeniu na jednego pracującego w gospodarce wartość pomocy wyniosła 3 269,6 PLN (743,58 EURO). Pomoc publiczna udzielona w 2003 roku przedsiębiorcom stanowiła 3,5% Produktu Krajowego Brutto wobec 1,3% w 2002 roku.

W 2003 roku, podobnie jak w 2002 roku, najczęściej stosowane instrumenty pomocy należały do Grupy A – dotacje i ulgi podatkowe – 75,3%. W 2001 roku stanowiły one 56,5% udzielonej pomocy a w 2002 roku 64,8% pomocy ogółem. W pozostałych grupach w roku 2003 należy zwrócić uwagę na duży (prawie 660 krotny) wzrost wartości pomocy w grupie B2 oraz spadek (o 32,6%) wartości pomocy udzielonej w grupie D1.

Sposób finansowania pomocy państwa w Polsce przedstawia się następująco:

Rok	Bezpośrednie wydatki (np.dotacje)	Uszczuplenia wpływów do budżetu (np. ulgi podatkowe, umorzenia)
2003	9,7%	90,3%
2002	38,0%	62,0%
2001	25,8 %	74,2 %
2000	47,3 %	52,7 %
1999	34,9 %	65,1 %
1998	34,5 %	65,5 %
1997	31,3 %	68,7 %

W całym porównywanym powyżej okresie, bezpośrednie wydatki stanowiły zawsze mniejszą część ogólnej wartości udzielanej pomocy publicznej.

Analizując informacje syntetyczne charakteryzujące pomoc publiczną udzielaną przedsiębiorcom w latach 1999-2003 można wskazać następujące tendencje (zob. tab. 2 oraz tab.4 i 4a):

- wśród form pomocy dominowały te, które zaliczone są do grupy A (dotacje oraz zwolnienia podatkowe i funduszowe);
- kolejną najczęściej stosowaną formą pomocy było tzw. miękkie kredytowanie (grupa C);
- systematycznie zwiększa się wartość pomocy udzielonej w formie odroczenia lub rozłożenia na raty płatności wobec budżetu lub funduszu (grupa C2);
- większą część pomocy udzielono reagując na aktualne trudności określonych gałęzi przemysłu lub przedsiębiorstw (np. restrukturyzacja górnictwa węgla lub zwolnienia podatkowe zadłużonych przedsiębiorstw), niż w ramach programów dotyczących prorozwojowych działań gospodarczych (np. specjalne strefy ekonomiczne, dostosowanie przedsiębiorstw do wymagań unijnych w zakresie ochrony środowiska i standardów technicznych, nakłady na B+R, itp.).
- w roku 2003 nastąpił ponad dwukrotny wzrost ogólnej wartości pomocy w stosunku do roku 2002, czego głównym powodem był ponad sześciokrotny wzrost pomocy udzielonej w formie subsydiów podatkowych (grupa A2) i ponad trzykrotny w formie rozłożenia na raty płatności wobec budżetu lub funduszu

(grupa C2). Przyczyną tak znacznych wzrostów wartości pomocy w ww. formach była realizacja postanowień ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006 (Dz. U. Nr 210, poz. 2037), na podstawie której w roku 2003 udzielono ok. 15,5 mld PLN.

2. Przeznaczenie pomocy publicznej

Tabela nr 2

Przeznaczenie pomocy	2002		2003	
	Wartość pomocy w mln PLN	Udział (w %)	Wartość pomocy w mln PLN	Udział (w %)
OGÓŁEM, w tym:	10 277,6	100,0	28 355,6	100,0
POMOC HORYZONTALNA, w tym:	3 450,7	33,6	2 840,8	10,0
♦ prace badawczo rozwojowe	136,7	4,0	105,6	3,7
♦ ochrona środowiska	142,2	4,1	346,0	12,2
♦ rozwój małych i średnich przedsiębiorców	136,6	4,0	132,9	4,7
♦ inwestycje energooszczędne	7,8	0,2	-	-
♦ utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie nowych miejsc pracy	228,2	6,6	295,1	10,4
♦ szkolenia specjalistyczne	-	-	11,1	0,4
♦ szkolenia ogólne	368,5	10,7	54,9	1,9
♦ restrukturyzacja	2 091,3	60,6	1 750,3	61,6
♦ pomoc doraźna	300,6	8,7	144,9	5,1
♦ rozwój infrastruktury technicznej	10,4	0,3	-	-
♦ inne	28,4	0,8	-	-
POMOC SEKTOROWA, w tym:	1 835,4	17,9	20 053,2	70,7
Sektor hutnictwa żelaza i stali, z tego:	5,3	0,3	2 067,8	10,3
♦ badania i rozwój	0,0	0,3	0,0	-
♦ całkowite zaprzestanie prowadzenia działalności przez przedsiębiorcę	0,0	-	0,4	0,1
♦ restrukturyzacja	3,5	67,0	2 062,3	99,7
♦ utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie nowych miejsc pracy	0,3	6,0	5,1	0,2
♦ inne	1,4	26,7	0,0	-
Sektor budownictwa okrętowego, w tym:	101,8	5,5	481,8	2,4
♦ restrukturyzacja	0,0	0,0	390,3	81,0
♦ pomoc doraźna	96,9	95,1	91,5	19,0
♦ inne	5,0	4,9	0,0	-
Sektor górnictwa węgla, w tym:	1 712,9	93,3	17 488,5	87,3
♦ restrukturyzacja	1 712,0	99,9	17 488,5	100,0
♦ inne	0,9	0,1	0,0	-
Sektor włókien syntetycznych, w tym:	0,1	0,0	0,3	0,0
♦ utrzymanie poziomu zatrudnienia	0,0	-	0,3	100,0
♦ restrukturyzacja	0,0	1,2	0,0	-
♦ pomoc na pokrycie kosztów bieżącej działalności	0,1	98,8	0,0	-
Sektor motoryzacyjny, w tym:	15,2	0,8	8,5	0,0

♦ restrukturyzacja	0,5	3,6	0,2	2,4
♦ inwestycje na innowacje	0,6	4,1	0,0	-
♦ pomoc na nowe inwestycje	1,0	6,6	0,1	1,2
♦ ochrona środowiska lub inwestycje energooszczędne	0,7	4,3	0,0	-
♦ szkolenia	7,3	47,8	0,0	
♦ utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie nowych miejsc pracy	0,2	1,0	0,0	-
♦ pomoc na pokrycie kosztów bieżącej działalności	5,0	32,6	8,2	96,5
Sektor żeglugi morskiej, w tym:	0,1	0,0	6,3	0,03
♦ restrukturyzacja	0,1	100,0	5,8	92,1
♦ utrzymanie poziomu zatrudnienia	0,0	-	0,5	7,9
POMOC REGIONALNA, w tym:	469,6	4,6	753,6	2,7
♦ pomoc w celu wspierania nowych inwestycji	409,9	87,3	630,9	83,7
♦ pomoc w celu tworzenia nowych miejsc pracy	59,8	12,7	122,7	16,3
Rolnictwo	1 766,9	17,2	1 283,1	4,5
INNE TYTUŁY, w tym:	2 706,0	26,3	3 417,3	12,1
♦ pomoc udzielana w celu naprawienia szkód wyrządzonych przez klęski żywiołowe lub inne nadzwyczajne zdarzenia	1,2	0,05	64,6	1,9
♦ pomoc wspierająca rozwój eksportu	37,9	1,4	156,2	4,6
♦ pomoc udzielana w celu promowania kultury, nauki i oświaty oraz ochrony dziedzictwa kulturowego	2,7	0,1	2,9	0,1
♦ pomoc stanowiąca rekompensatę dla przedsiębiorcy z tytułu realizacji zadań publicznych	1 773,6	65,4	2 238,7	65,5
♦ pomoc udzielana na skup i przechowywanie produktów rolnych oraz zapasów przetworów z tych produktów, a także na skup i przechowywanie zapasów ryb morskich	530,5	19,6	655,1	19,2
♦ pomoc przeznaczona na pokrycie kosztów bieżącej działalności przedsiębiorcy, udzielana na obszarach, o których mowa w art. 12 ust. 1 ustawy	11,0	0,4	38,0	1,1
♦ inne	349,1	13,1	261,8	7,7
Brak danych o przeznaczeniu pomocy.	49,0	0,5	7,7	0,03

Pomoc horyzontalna udzielona w roku 2003 stanowiła 10,0% ogólnej wartości pomocy udzielonej w roku 2003 (2 840,8 mln PLN), z tego największa część została udzielona na restrukturyzację – 1 750,3 mln PLN, następnie ochronę środowiska - 346,0 mln PLN oraz utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie nowych miejsc pracy – 295,1 mln PLN. Najmniej pomocy udzielono na szkolenia specjalistyczne – 11,1 mln PLN, tj. 0,4% wartości udzielonej pomocy horyzontalnej. Wartość pomocy horyzontalnej była w roku 2003 niższa o ponad 609,9 mln PLN od wartości pomocy udzielonej w roku poprzednim, natomiast jej udział procentowy zmniejszył się o 23,7 punktów procentowych.

Wartość pomocy sektorowej udzielonej w 2003 r. wyniosła 20 053,2 mln PLN (70,7% ogólnej wartości pomocy). Z tego 87,3% stanowiła pomoc restrukturyzacyjna

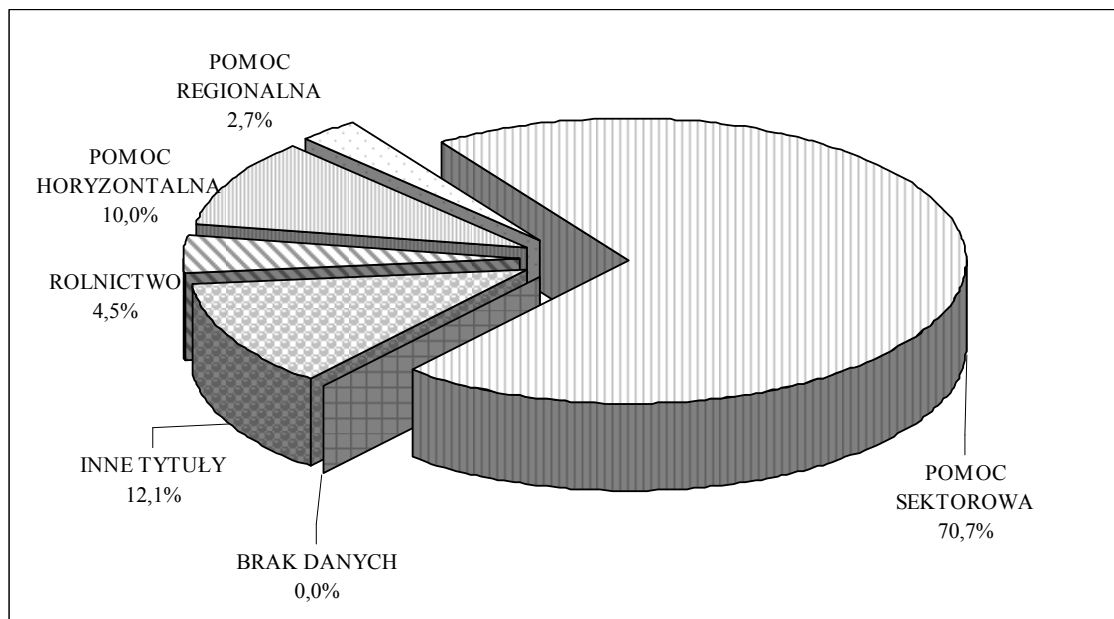
dla sektora górnictwa węgla (17 488,5 mln PLN). Kolejne 10,3% pomocy sektorowej skierowane zostało do sektora hutnictwa żelaza i stali (2 067,8 mln PLN) oraz 2,4% do sektora budownictwa okrętowego (456,7 mln PLN). Pomoc sektorowa udzielona została również przedsiębiorcom należącym do sektora włókien syntetycznych, motoryzacyjnego, żeglugi morskiej, której wielkość nie przekroczyła 1% ogólnej wartości udzielonej pomocy sektorowej.

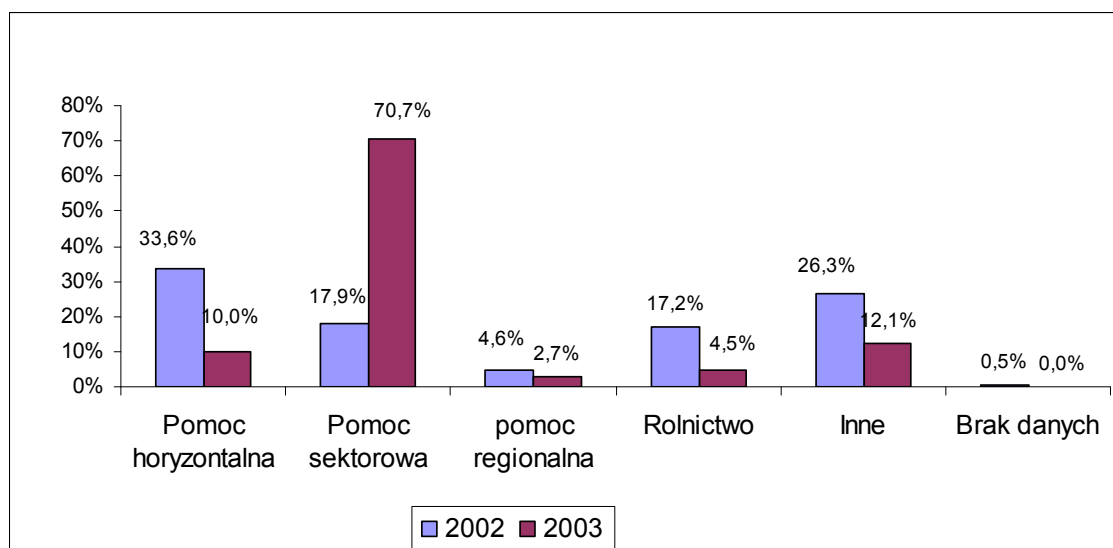
Pomoc udzielona przedsiębiorcom prowadzącym działalność w zakresie rolnictwa, łowiectwa, leśnictwa oraz rybactwa i rybołówstwa wyniosła 1 283,1 mln PLN (4,5% ogółu wartości pomocy). Wartość pomocy przeznaczonej na inne cele niż horyzontalne, sektorowe, regionalne oraz rolnictwo wyniosła – 3 417,3 mln PLN (12,1% ogółu wartości pomocy), z czego 2 238,7 mln PLN stanowiła pomoc będącą rekompensatą dla przedsiębiorców z tytułu realizacji zadań publicznych.

Pomoc regionalna stanowiła tylko 2,7% ogółu udzielonej pomocy, w tym większość 630,9 mln PLN została przeznaczona na wspieranie nowych inwestycji. W ramach pomocy regionalnej 477,8 mln PLN (w stosunku do 264,3 mln PLN w roku 2002 oraz 334,2 mln PLN w roku 2001) zostało udzielone w formie zwolnienia z podatku dochodowego przedsiębiorcom, prowadzącym działalność gospodarczą na podstawie zezwolenia na terenie specjalnych stref ekonomicznych.

Przeznaczenie pomocy publicznej w roku 2003

Wykres nr 1

Przedstawiony powyżej wykres przedstawia przeznaczenie pomocy publicznej udzielonej w latach 2002 i 2003.

3. Pomoc publiczna według województw

Wartość udzielonej pomocy w roku 2003, w podziale na województwa według siedziby beneficjenta pomocy, przedstawia tabela nr 3.

Tabela nr 3

Nazwa województwa	Wartość pomocy (w mln PLN)	Udział (w %)
Ogółem, w tym:	28 355,6	100
Dolnośląskie	477,3	1,7
Kujawsko-pomorskie	270,2	1,0
Lubelskie	111,2	0,4
Lubuskie	70,6	0,2
Łódzkie	285,3	1,0
Małopolskie	1 343,6	4,7
Mazowieckie	1 010,1	3,6
Opolskie	86,3	0,3
Podkarpackie	429,8	1,5
Podlaskie	87,7	0,3
Pomorskie	739,5	2,6
Śląskie	20 111,5	71,0
Świętokrzyskie	119,5	0,4
Warmińsko-mazurskie	98,2	0,3
Wielkopolskie	605,7	2,1
Zachodniopomorskie	497,0	1,8
Brak informacji	2 012,3	7,1

Ponad dwie trzecie ogólnej wartości pomocy w roku 2003 zostało udzielone przedsiębiorcom prowadzącym działalność gospodarczą na terenie województwa śląskiego – 71,0% (21,0% w roku 2002), głównie z powodu 15,5 mld PLN udzielonych spółkom węglowym na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006 (Dz. U. Nr 210, poz. 2037). Na miejscu drugim, pod względem wielkości wsparcia znajdują się przedsiębiorcy działający na terenie województwa małopolskiego – 4,7% (1 343,6 mln PLN), a na trzecim z województwa mazowieckiego 3,5% (1 010,1 mln PLN), co należy tłumaczyć stosunkowo dużą ilością firm zarejestrowanych na terenie tych województw.

Udział pomocy udzielonej przedsiębiorcom z innych województw kształtował się na poziomie poniżej 2,5%. Brak informacji o lokalizacji beneficjentów pomocy dotyczył przedsiębiorców, którzy skorzystali z pomocy stanowiącej 7,0% ogólnej kwoty pomocy.

4. Pomoc publiczna według instytucji udzielających pomocy

Podział pomocy publicznej w roku 2003 według instytucji udzielających pomocy przedstawiono w tabeli nr 4. Zwraca uwagę stosunkowo mały udział instytucji regionalnych (marszałkowie województw, starostowie i gminy – łącznie 5,7% udzielonej pomocy). Do największych dysponentów środków budżetowych w roku 2003 zaliczyć należy: Zakład Ubezpieczeń Społecznych – 39,1% ogólnej wartości pomocy, Urzędy Skarbowe i Celne – 24,1% ogólnej wartości pomocy. Łączna wartość pomocy udzielonej przez te organy wyniosła 15 259,3 mln PLN (53,9% ogólnej wartości pomocy).

Struktura pomocy publicznej w roku 2003 oraz w roku 2002, według udzielających ją instytucji, była odmienna (por. tabele 4-4a). Istotne różnice dotyczą przede wszystkim:

- Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który udzielił w roku 2003 o 8 350,5 mln PLN więcej pomocy (ponad 100 - krotny wzrost),
- Urzędów i Izb Skarbowych, w roku 2003 pomoc publiczna wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 4 628,7 mln PLN (wzrost ponad 3 – krotny),

Znaczny wzrost pomocy udzielanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Urzędy i Izby Skarbowe i Celne wynika z faktu, iż ww. organy były głównymi dysponentami środków udzielanych w ramach ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006 (Dz. U. Nr 210, poz. 2037).

Wzrost wartości pomocy w części dotyczącej Ministerstwa Środowiska, a także Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w części dotyczącej subsydiów podatkowych, był rezultatem umorzenia w ubiegłym roku przedsiębiorstwom górnictwa węgla kamiennego, z mocy prawa, wszystkich zaległych opłat eksploatacyjnych, należnych Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Umorzenie to nastąpiło w dniu wejścia w życie ustawy o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006.

INSTYTUCJE UDZIELAJĄCE POMOCY PUBLICZNEJ (ŁĄCZNIE Z ULGAMI SYSTEMOWYMI) W ROKU 2003

Tabela nr 4

Nazwa instytucji	Grupa A		Grupa B		Grupa C		Grupa D	Grupa E	Wartość pomocy w mln PLN	Udział w %
	Grupa A1 Dotacje	Grupa A2 Subsydia podatkowe	Grupa B1A Wniesienie kapitału do spółki	Grupa B2A Konwersja zadłużenia na kapitał	Grupa C1A Kredyty preferencyjne i warunkowo umorzone	Grupa C2A Odroczenie i rozłożenie na raty płatności	Grupa D1A Poręczenia i gwarancje kredytowe	Grupa E Inne		
Ministerstwo Finansów				92,3			1 504,7		1 597,0	5,6
Ministerstwo Gospodarki	1 008,9				0,4				1 009,3	3,6
Ministerstwo Infrastruktury	146,0								146,0	0,5
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	228,5								228,5	0,8
Ministerstwo Skarbu Państwa	0,2	23,6	125,3		19,2	1,7		0,0	170,1	0,6
Ministerstwo Środowiska		963,2				0,0			963,2	3,4
Ministerstwo Nauki i Informatyzacji	100,9								100,9	0,4
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	42,0	53,1			198,6				293,7	1,0
Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	17,2	1,6			44,4	0,9		2,8	66,9	0,2
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	112,9	760,5			4,3	3,0			880,6	3,1
Zakład Ubezpieczeń Społecznych		6 778,7				1 652,7			8 431,4	29,8
Agencja Nieruchomości Rolnych	28,0	29,6				55,4	1,2	1,5	115,7	0,4
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	400,2				568,5		0,3		969,0	3,4
Agencja Rynku Rolnego								823,1	823,1	2,9
Agencja Rozwoju Przemysłu S. A.				36,5	147,3		2,5	2,2	188,5	0,7
Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	76,9				1,2				78,2	0,3
Urząd Regulacji Energetyki						1,6			1,6	0,0
Urzędy i Izby Skarbowe i Celne	12,0	6 781,8				24,9		9,2	6 827,9	24,1
Marszałkowie województw	193,8	208,8			0,8	392,3	18,6	5,6	819,9	2,9
Starostowie	145,0	17,2			14,5	2,1	2,6	12,9	194,4	0,7
Gminy	106,7	359,5	9,8	0,7	2,5	64,2	7,4	29,0	579,9	2,0
Wojewodowie		1 816,1							1 816,1	6,4
Przedsiębiorcy publiczni		21,8		1 124,1					1 145,9	4,0
Wojewódzki Inspektorat Ochr. Środow.		907,7							907,7	3,2
Pomoc publiczna ogółem (w mln PLN)	2 619,2	18 723,3	135,1	1 253,7	1 001,9	2 198,8	1 537,3	886,4	28 355,6	100,0

INSTYTUCJE UDZIELAJĄCE POMOCY PUBLICZNEJ (ŁĄCZNIE Z ULGAMI SYSTEMOWYMI) W ROKU 2002

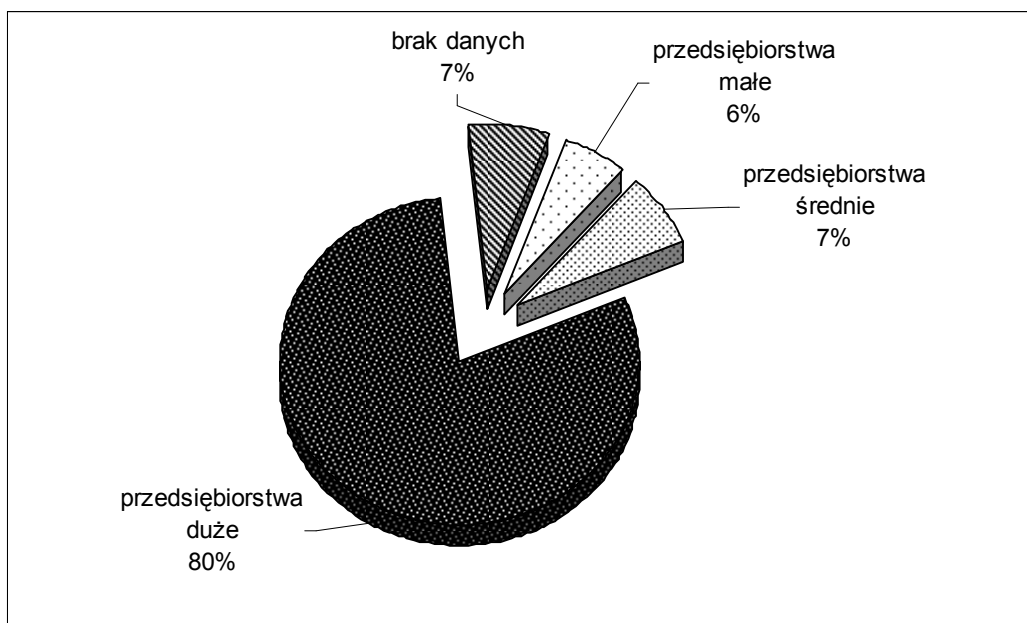
Tabela nr 4a

Nazwa instytucji	Grupa A		Grupa B		Grupa C		Grupa D	Grupa E	Wartość pomocy w mln PLN	Udział w %
	Grupa A1 Dotacje	Grupa A2 Subsydia podatkowe	Grupa B1A Wniesienie kapitału do spółki	Grupa B2A Konwersja zadłużenia na kapitał	Grupa C1A Kredyty preferencyjne i warunkowo umorzone	Grupa C2A Odroczenie i rozłożenie na raty płatności	Grupa D1A Poręczenia i gwarancje kredytowe	Grupa E Inne		
Ministerstwo Finansów	2,8	-	-	-	-	-	2 097,9	-	2 100,7	20,4
Ministerstwo Gospodarki	987,6	-	-	-	-	-	-	-	987,6	9,6
Ministerstwo Infrastruktury	292,1	-	-	-	-	-	-	-	292,1	2,8
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	234,4	-	-	-	-	-	-	-	234,4	2,3
Ministerstwo Skarbu Państwa	-	36,4	15,2	-	0,1	6,8	-	0,9	59,5	0,6
Ministerstwo Środowiska	-	335,7	-	-	-	266,8	-	-	602,5	5,9
Ministerstwo Nauki i Informatyzacji	108,0	-	-	-	-	-	-	-	108,0	1,1
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	9,1	-	-	-	33,5	0,0	-	-	42,6	0,4
Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	20,2	-	-	-	42,4	2,6	-	0,3	65,6	0,6
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	237,7	113,7	-	-	9,6	17,9	-	-	378,9	3,7
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	-	30,8	-	-	-	50,1	-	-	80,9	0,8
Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa	32,2	11,7	0,1	1,6	9,0	149,5	2,0	14,0	220,3	2,1
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	907,6	-	0,3	-	333,7	-	0,04	-	1 241,6	12,1
Agencja Rynku Rolnego	633,3	-	-	-	-	-	-	-	633,3	6,2
Agencja Rozwoju Przemysłu S. A.	-	-	-	-	6,9	-	96,2	0,4	103,5	1,0
Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	59,1	-	-	-	2,0	-	-	-	61,0	0,6
Urzędy i Izby Skarbowe	0,9	1 961,4	-	-	-	164,5	-	72,5	2 199,3	21,4
Marszałkowie województw	89,1	0,1	-	-	2,5	0,5	31,1	0,6	124,0	1,2
Starostowie	150,5	7,0	2,9	-	13,2	3,6	11,1	32,6	220,9	2,1
Gminy	124,1	272,5	6,7	0,3	1,7	69,7	6,4	39,6	521,0	5,1
Pomoc publiczna ogółem (w mln PLN)	3 888,7	2 769,4	25,2	1,9	454,8	732,0	2 244,8	160,8	10 277,6	100,0

5. Pomoc publiczna według beneficjentów

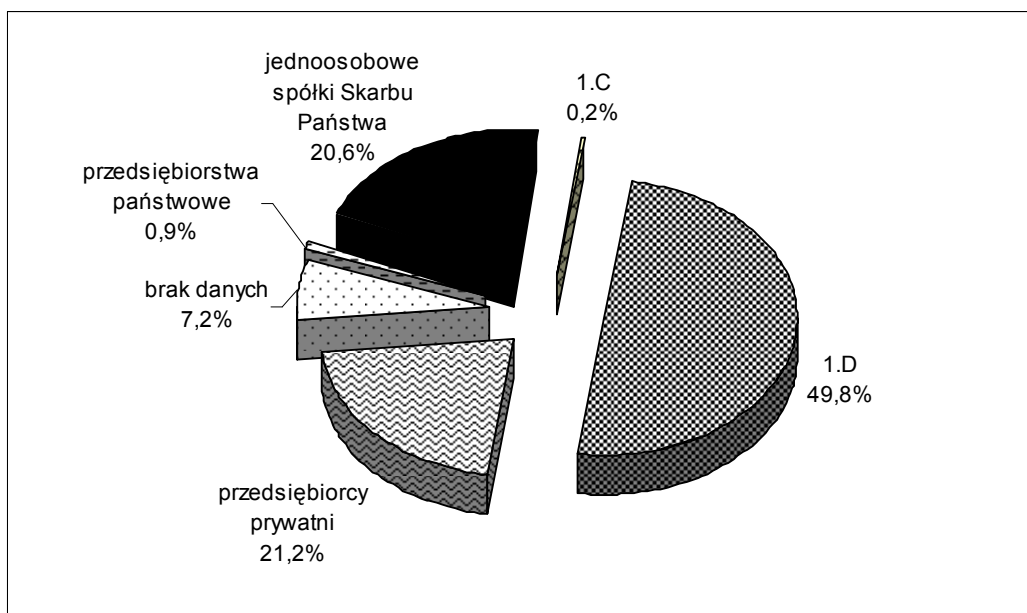
WARTOŚĆ UDZIELONEJ POMOCY ZE WZGLĘDU NA WIELKOŚĆ BENEFICJENTA

Wykres nr 2

WARTOŚĆ UDZIELONEJ POMOCY ZE WZGLĘDU NA FORMĘ PRAWNĄ BENEFICJENTA

Wykres nr 3

1.C - spółki, w których jednostka samorządu terytorialnego posiada 100% akcji lub udziałów.

1.D - spółki akcyjne lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w stosunku do których Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego oraz państwowa lub komunalna jednostka organizacyjna są podmiotami dominującymi.

W 2003 roku 80% udzielonej wartości pomocy skierowane zostało do przedsiębiorstw dużych. Biorąc pod uwagę formę prawną beneficjentów pomocy, największe wsparcie otrzymały spółki akcyjne lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w stosunku do których Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego oraz państwowa lub komunalna jednostka organizacyjna są podmiotami dominującymi (49,8% ogólnej wartości pomocy).

7. Charakterystyka ogólna pomocy publicznej w poszczególnych grupach

Poniżej przedstawiono informacje charakteryzujące pomoc publiczną udzieloną w latach 2002-2003 w podziale na wyodrębnione grupy.

GRUPA A1 – DOTACJE

Tabela nr 6

Formy pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)		Udział (w %)
	2002	2003	2003
Grupa A1 - dotacje ogółem, w tym:	3 888,7	2 619,2	100
dotacje	2 871,5	2 394,5	91,4
dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (bezpośrednio dla przedsiębiorców)	870,0	23,2	0,9
inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych lub realizacją ich zadań statutowych	0,6	0,5	0,02
refundacje	146,6	200,9	7,7

W roku 2003, z budżetu państwa przeznaczono na pomoc publiczną w formie dotacji 2 619,2 mln PLN, co stanowiło 9,2% ogółu pomocy udzielonej w tym roku. Do grupy dotacji zalicza się między innymi refundacje, które stanowiły w 2003 roku 7,7% udziału w grupie.

GRUPA A2 - SUBSYDIA PODATKOWE

Tabela nr 7

Formy pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)		Udział (w %)
	2002	2003	2003
Grupa A2 - subsydia podatkowe ogółem, w tym:	2 769,4	18 723,3	100,0
zwolnienie z podatku	68,9	231,8	1,2
odliczenie od podatku	143,9	2,3	0,0
obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku	1 677,8	2 472,3	13,2
obniżenie wysokości opłaty	5,1	22,8	0,1
zwolnienie z opłaty	14,5	7,9	0,0
zaniechanie poboru podatku	0,0	0,0	-
zaniechanie poboru opłaty	0,3	0,0	-
umorzenie zaległości podatkowej	522,7	4 473,7	23,9
umorzenie odsetek od zaległości podatkowej	274,3	107,8	0,6
umorzenie opłaty (składki, wpłaty)	32,7	8 192,6	43,8
umorzenie odsetek za zwłokę z tytułu opłaty (składki, wpłaty)	3,7	3 189,5	17,0
umorzenie kar	0,5	0,6	0,0

oddanie do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych dla przedsiębiorcy od oferowanych na rynku	1,2	5,2	0,0
zbycie mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku	23,6	16,6	0,1
kontyngenty taryfowe	-	-	-

W roku 2003 subsydia podatkowe stanowiły 66,1% ogółu udzielonej pomocy. W porównaniu z rokiem 2002 ich wartość wzrosła o 15 953,9 mln PLN (576,1%). W strukturze subsydiów podatkowych największy udział miało umorzenie opłaty (43,8%) oraz umorzenie zaległości podatkowej (23,9%).

GRUPA B - SUBSYDIA KAPITAŁOWO-INWESTYCYJNE

Tabela nr 8

Grupa	Formy pomocy	Wartość pomocy (w mln PLN)		Udział (w %)
		2002	2003	2003
	Subsydia kapitałowo-inwestycyjne ogółem, w tym:	27,1	1 388,8	100,0
B1 A	- wniesienie kapitału do spółki	25,2	135,1	9,7
B2 A	- konwersja zadłużenia przedsiębiorstwa na kapitał	1,9	1 253,7	90,3

W 2003 roku subsydia kapitałowo inwestycyjne stanowiły 4,9% łącznej wartości, w tym pomoc w formie wniesienia kapitału do spółki wyniosła 135,1 mln PLN, a w formie konwersji zadłużenia przedsiębiorstwa na kapitał 1 253,7 mln PLN. W stosunku do roku 2002 wartość pomocy w grupie B wzrosła o 1361,7 mln PLN (5 024,7%).

GRUPA C – “MIĘKKIE KREDYTOWANIE”

Tabela nr 9

Formy pomocy	Wartość pomocy (w mln PLN)		Udział (w %)
	2002	2003	2003
Grupa C1A- Pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone ogółem, w tym:	454,8	1 001,9	100,0
pożyczka preferencyjna	111,7	398,2	39,7
kredyt preferencyjny	0,0	1,0	0,1
dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (dla banków)	305,4	561,0	56,0
pożyczki warunkowo umorzone	37,7	41,7	4,2

W grupie pożyczek preferencyjnych i warunkowo umorzonych zanotowano wzrost wartości pomocy o 220,3%, z 454,8 mln PLN w roku 2002 do 1 001,9 mln PLN w roku 2003 (3,5% ogółu). W przeważającej większości (56,0%) pomoc w tej grupie udzielana była w formie dopłat do oprocentowania kredytów bankowych (dla banków) 561,0 mln PLN.

Tabela nr 10

Formy pomocy	Wartość pomocy (w mln PLN)		Udział (w %)
	2002	2003	2003
Grupa C2A - Odroczenie i rozłożenie na raty płatności wobec budżetu i funduszu ogółem, w tym:	732,0	2 198,8	100,0
odroczenie terminu płatności podatku	138,8	11,3	0,5
odroczenie terminu płatności zaległości podatkowej	1,4	2,4	0,1
odroczenie terminu płatności zaległości podatkowej wraz z odsetkami	0,2	72,0	3,3
rozłożenie na raty płatności podatku	10,2	6,0	0,3
rozłożenie na raty płatności zaległości podatkowej	316,7	5,5	0,3
rozłożenie na raty płatności zaległości podatkowej wraz z odsetkami	43,6	48,7	2,2
odroczenie terminu płatności opłaty (składki, wpłaty)	21,8	349,9	15,9
rozłożenie na raty opłaty (składki, wpłaty)	199,3	1 701,5	77,4
odroczenie terminu płatności kary	0,0	0,05	0,0
rozłożenie na raty kary	0,0	1,5	0,1

W 2003 roku, pomoc udzielona w formie odroczenia i rozłożenia na raty płatności wobec budżetu i funduszy stanowiła 7,8% wartości pomocy udzielonej we wszystkich formach. W stosunku do roku poprzedniego, wartość pomocy w tej grupie wzrosła o 200,4%. Największy udział w grupie zanotowano dla pomocy udzielonej w formie rozłożenie na raty opłaty (składki, wpłaty) 77,4% (1 701,5 mln PLN).

GRUPA D - PORĘCZENIA I GWARANCJE KREDYTOWE

W 2003 roku wartość pomocy w formie poręczeń i gwarancji wyniosła 1 537,3 mln PLN, co stanowi 5,4% ogólnej wartości udzielonej pomocy. W porównaniu z 2002 rokiem wartość pomocy w tej formie zmalała o 31,5%. Skorzystało z niej 33 beneficjentów.

IV. OPIS POSZCZEGÓLNYCH GRUP POMOCY

1. GRUPA A - DOTACJE I ULGI PODATKOWE

1.1. GRUPA A1 - DOTACJE

2 619,2 mln PLN

Przeznaczenie pomocy udzielonej w formie dotacji

Tabela nr 12

Przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy (w mln PLN)	Udział (w %)
OGÓŁEM DOTACJE, w tym:	2 619,2	100,0
POMOC HORYZONTALNA, w tym:	442,5	16,9
♦ badania i rozwój	101,0	22,8
♦ ochrona środowiska	60,4	13,7
♦ mali i średni przedsiębiorcy	82,8	18,7
♦ utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie nowych miejsc pracy	85,8	19,4
♦ szkolenia	61,8	14,0
♦ pomoc restrukturyzacyjna	46,6	10,5
♦ pomoc doraźna	4,1	0,9
POMOC SEKTOROWA, w tym:	893,2	34,1
Sektor hutnictwa żelaza i stali, w tym:	2,2	0,2
♦ restrukturyzacja	2,2	100
Sektor górnictwa węgla, w tym:	885,1³	99,1
♦ restrukturyzacja	885,1	100
Sektor motoryzacyjny, w tym:	5,9	0,7
♦ pomoc na pokrycie kosztów bieżącej działalności	5,9	100
POMOC REGIONALNA, w tym:	67,7	2,6
♦ pomoc w celu wspierania nowych inwestycji	66,6	98,4
♦ pomoc na tworzenie nowych miejsc pracy związanych z daną inwestycją	1,1	1,6
Rolnictwo	654,1	25,0
INNE TYTUŁY, w tym:	561,4	21,4
♦ pomoc wspierająca rozwój eksportu	23,0	4,1
♦ pomoc udzielana w celu promowania kultury, nauki i oświaty oraz ochrony dziedzictwa kulturowego	1,6	0,3
♦ pomoc stanowiąca rekompensatę dla przedsiębiorcy z tytułu realizacji zadań publicznych	405,4	72,2
♦ pomoc operacyjna	0,3	0,1
♦ inne	131,1	23,4
Brak danych o przeznaczeniu pomocy	0,08	0,0

³ Uwzględniono pomoc udzieloną w sektorze górnictwa niewęglowego (75,2 mln PLN).

W 2003 roku pomoc publiczna w formie dotacji udzielana była przez następujące instytucje:

Tabela nr 13

Organ udzielający pomocy	Wartość pomocy (w mln PLN)	Dominujące przeznaczenie
OGÓŁEM DOTACJE, w tym:	2 619,2	
Urzędy i Izby Skarbowe i Celne	12,0	w tym:
	7,0	pomoc stanowiąca rekompensatę dla przedsiębiorcy z tytułu realizacji zadań publicznych
	4,3	pomoc na restrukturyzację
	0,7	inne
Minister Gospodarki	1 008,7	w tym:
	885,1	restrukturyzacja sektora górnictwa węglowego (809,9 mln PLN) oraz niewęglowego (75,2 mln PLN)
	48,2	pomoc regionalna w celu wspierania inwestycji
	41,0	pomoc na restrukturyzację przemysłu obronnego
	22,8	pomoc wspierająca rozwój eksportu
	9,4	szkolenia
	2,2	pomoc w sektorze hutnictwa żelaza i stali
Minister Infrastruktury	146,0	pomoc stanowiąca rekompensatę dla przedsiębiorcy z tytułu realizacji zadań publicznych
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi	228,4	rolnictwo
Minister Nauki i Informatyzacji	101,0	badania i rozwój
Prezes NFOŚiGW	42,0	ochrona środowiska
Prezesi WFOŚiGW	15,8	ochrona środowiska
Prezes PFRON	112,9	w tym:
	98,1	pomoc stanowiąca rekompensatę dla przedsiębiorcy z tytułu realizacji zadań publicznych
	6,8	utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie nowych miejsc pracy
	5,1	pomoc regionalna na nowe inwestycje
	2,2	rozwój małych i średnich przedsiębiorców
	0,6	pomoc w celu promowania kultury, nauki i oświaty oraz ochrony dziedzictwa kulturowego
Prezes PARP	76,9	w tym:
	76,4	rozwój małych i średnich przedsiębiorców
	0,5	inne
Prezes ANR	28,0	rolnictwo
Prezes ARiMR	400,2	w tym:
	397,4	rolnictwo
	1,7	pomoc doraźna
	1,1	inne
Minister Skarbu Państwa	0,2	pomoc na restrukturyzację
Starostowie powiatów	145,0	w tym:
	68,9	utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie nowych miejsc pracy
	42,1	pomoc na szkolenia ogólne

Organ udzielający pomocy	Wartość pomocy (w mln PLN)	
	20,1	pomoc stanowiąca rekompensatę dla przedsiębiorcy z tytułu realizacji zadań publicznych
	3,5	rozwój małych i średnich przedsiębiorców
	10,4	inne
Marszałkowie województw	193,8	w tym:
	103,8	inne
	83,3	pomoc stanowiąca rekompensatę dla przedsiębiorcy z tytułu realizacji zadań publicznych
	6,7	pomoc regionalna na nowe inwestycje
Prezydenci, burmistrzowie oraz wójtowie gmin	106,7	w tym:
	47,2	pomoc stanowiąca rekompensatę dla przedsiębiorcy z tytułu realizacji zadań publicznych
	28,3	inne
	10,0	utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie nowych miejsc pracy
	7,7	pomoc na szkolenia ogólne
	6,0	pomoc regionalna na nowe inwestycje
	5,9	pomoc w sektorze motoryzacyjnym
	1,6	ochrona środowiska

1.2. GRUPA A2 - SUBSYDIA PODATKOWE**18 723,3 mln PLN**

Grupa ta stanowi uszczuplenia budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego z tytułu ulg podatkowych oraz umorzeń należności budżetowych lub należności funduszy, na które składki są obowiązkowe.

Przeznaczenie pomocy udzielonej w formie subsydiów podatkowych

Tabela nr 14

Przeznaczenie pomocy	2003	
	Wartość pomocy (w mln PLN)	Udział (w %)
OGÓŁEM, w tym:	18 723,3	100,0
POMOC HORYZONTALNA, w tym:	802,7	4,3
♦ prace badawczo rozwojowe	4,4	0,5
♦ ochrona środowiska	20,2	2,5
♦ rozwój małych i średnich przedsiębiorców	40,2	5,0
♦ utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie nowych miejsc pracy	152,9	19,0
♦ szkolenia specjalistyczne	0,1	0,0
♦ szkolenia ogólne	0,2	0,0
♦ restrukturyzacja	482,7	60,1
♦ pomoc doraźna	102,0	12,7
POMOC SEKTOROWA w tym:	15 281,6	81,6
Sektor hutnictwa żelaza i stali, z tego:	156,5	1,0
♦ całkowite zaprzestanie prowadzenia działalności	0,4	0,3
♦ restrukturyzacja	151,2	96,6
♦ utrzymanie poziomu zatrudnienia	4,9	3,1
Sektor budownictwa okrętowego, w tym:	5,1	0,0
♦ restrukturyzacja	5,1	100
Sektor górnictwa węgla, w tym:	15 113,5	98,9
♦ restrukturyzacja	15 113,5	100
Sektor włókien syntetycznych, w tym:	0,3	0,0
♦ pomoc na pokrycie kosztów bieżącej działalności	0,3	100
Sektor motoryzacyjny, w tym:	0,3	0,0
♦ pomoc doraźna	0,1	33,3
♦ pomoc na pokrycie kosztów bieżącej działalności	0,2	66,7
Sektor żeglugi morskiej, w tym:	5,9	0,1
♦ restrukturyzacja	5,8	98,3
♦ utrzymanie poziomu zatrudnienia	0,1	1,7
POMOC REGIONALNA, w tym:	682,7	3,6
- pomoc w celu wspierania nowych inwestycji	561,7	82,3
- pomoc w celu tworzenia nowych miejsc pracy	120,9	17,7
Rolnictwo	38,4	0,2

INNE TYTUŁY, w tym:	1 916,9	10,2
♦ pomoc udzielana w celu naprawienia szkód wyrządzonych przez klęski żywiołowe lub inne nadzwyczajne zdarzenia	3,6	0,2
♦ pomoc udzielana w celu promowania kultury, nauki i oświaty oraz ochrony dziedzictwa kulturowego	1,2	0,1
♦ pomoc stanowiąca rekompensatę dla przedsiębiorcy z tytułu realizacji zadań publicznych	1 783,8	93,1
♦ pomoc przeznaczona na pokrycie kosztów bieżącej działalności przedsiębiorcy, udzielana na obszarach, o których mowa w art. 12 ust. 1 ustawy	26,8	1,4
♦ inne	101,5	5,3
Brak danych o przeznaczeniu pomocy	1,1	0,0

W roku 2003 subsydia podatkowe przeznaczane były głównie na pomoc na restrukturyzację w sektorze górnictwa węgla 15 113,5 mln PLN (80,7% ogólnej wartości subsydiów podatkowych). Udział pomocy horyzontalnej wyniósł 4,3% w ogólnej wartości subsydiów, w tym 60,1% to pomoc na restrukturyzację (482,7 mln PLN), a 19,0% pomoc na utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie nowych miejsc pracy (152,9 mln PLN). Pomoc regionalna stanowiła 3,6% wartości subsydiów podatkowych (682,7 mln PLN), z tego 561,7 mln PLN to pomoc w celu wspierania nowych inwestycji, a 120,9 mln PLN to pomoc w celu tworzenia nowych miejsc pracy.

Charakterystyka szczegółowa poszczególnych form pomocy

1. Ulgi podatkowe

Tabela nr 15

Organ udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)	Dominujące przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)
Urzędy i Izby Skarbowe i Celne	2 609,5	pomoc stanowiąca rekompensatę dla przedsiębiorcy z tytułu realizacji zadań publicznych	1 695,6
		pomoc regionalna w celu wspierania nowych inwestycji	538,6
		pomoc regionalna w celu tworzenia nowych miejsc pracy	108,5
		utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie nowych miejsc pracy	132,7
		pomoc doraźna	65,3
		rozwój małych i średnich przedsiębiorstw	37,9
Prezydenci, burmistrzowie oraz wójtowie gmin	96,1	pomoc stanowiąca rekompensatę dla przedsiębiorcy z tytułu realizacji zadań publicznych	36,5
		inne	23,4
		pomoc regionalna w celu tworzenia nowych miejsc pracy	8,9
		utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie nowych miejsc pracy	6,8
		pomoc regionalna w celu wspierania nowych inwestycji	6,6

Starostowie powiatów	0,7	pomoc regionalna na nowe inwestycje	0,9
Suma	2 706,3		

Do ulg podatkowych zaliczamy: zwolnienia, odliczenia, obniżki albo zmniejszenia, których zastosowanie powoduje obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku. Największa wartość pomocy w formie ulg podatkowych została udzielona przez Urzędy Skarbowe i Celne 2 609,5 mln PLN (13,9% ogółu subsydiów podatkowych) z przeznaczeniem głównie na pomoc stanowiącą rekompensatę dla przedsiębiorcy z tytułu realizacji zadań publicznych 1 695,6 mln PLN (zwrot podatku dla zakładów pracy chronionej), pomoc regionalną w celu wspierania nowych inwestycji 660,4 mln PLN oraz tworzenia nowych miejsc pracy 132,4 mln PLN.

Poza Urzędami Skarbowymi i Celnymi, znaczna kwota pomocy w formie ulg podatkowych została udzielona przez organy jednostek samorządu terytorialnego (gmin i powiatów), które w 2003 roku udzieliły ogółem 96,1 mln PLN pomocy. Najwięcej wsparcia otrzymały zakłady pracy chronionej jako rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych oraz na rehabilitację i zatrudnianie osób niepełnosprawnych, w sumie 36,5 mln PLN.

2. Obniżenie, zwolnienie lub zaniechanie poboru opłaty

Tabela nr 16

Organ udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)	Dominujące przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)
Agencja Nieruchomości Rolnych	19,5	rolnictwo	19,5
Minister Skarbu Państwa	5,9	inne	4,0
		pomoc regionalna w celu wspierania nowych inwestycji	1,9
Prezydenci, burmistrzowie oraz wójtowie gmin	5,2	pomoc stanowiąca rekompensatę dla przedsiębiorcy z tytułu realizacji zadań publicznych	1,7
		pomoc regionalna w celu tworzenia nowych miejsc pracy	1,6
Suma	30,6		

Obniżenia, zwolnienia lub zaniechania poboru opłaty w 2003 roku dokonywali: Prezes Agencji Nieruchomości Rolnych 19,5 mln PLN, z przeznaczeniem na rolnictwo, Minister Skarbu Państwa 5,9 mln PLN, z tego 4,0 mln PLN jako pomoc regionalna w celu wspierania nowych inwestycji oraz organy jednostek samorządu terytorialnego, które udzieliły 5,2 mln PLN pomocy, głównie jako rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych (1,7 mln PLN) lub pomoc regionalna (1,6 mln PLN).

3. Zaniechanie poboru podatku

Zaniechania poboru podatku może dokonać jedynie Minister Finansów w drodze rozporządzenia. W 2003 roku nie udzielono pomocy w formie zaniechania poboru podatku.

4. Umorzenie zaległości i odsetek od zaległości podatkowej

Tabela nr 17

Organ udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)	Dominujące przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)
Urzędy i Izby Skarbowe i Celne	4 171,8	pomoc restrukturyzacyjna w sektorze górnictwa węgla	3 828,8
		pomoc restrukturyzacyjna (horyzontalna)	256,8
		pomoc restrukturyzacyjna w sektorze hutnictwa żelaza i stali	45,7
		utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie nowych miejsc pracy	6,3
		rozwój małych i średnich przedsiębiorców	6,0
Prezydenci, burmistrzowie oraz wójtowie gmin	254,6	pomoc restrukturyzacyjna w sektorze hutnictwa żelaza i stali	73,0
		pomoc restrukturyzacyjna (horyzontalna)	46,4
		pomoc doraźna	27,0
		pomoc stanowiąca rekompensatę dla przedsiębiorcy z tytułu realizacji zadań publicznych	18,5
		pomoc na ochronę środowiska	18,4
Prezes PFRON	139,7	pomoc restrukturyzacyjna (horyzontalna)	102,8
		inne	23,1
		pomoc restrukturyzacyjna w sektorze hutnictwa żelaza i stali	7,9
		pomoc restrukturyzacyjna w sektorze żeglugi morskiej	5,8
Prezes ANR	10,1	rolnictwo	10,1
Starostowie powiatów	4,3	pomoc restrukturyzacyjna w sektorze górnictwa węgla	4,3
Marszałkowie województw	1,1	pomoc restrukturyzacyjna (horyzontalna)	1,0
Suma	4 581,6		

Ogółem w formie umorzenia zaległości i odsetek od zaległości podatkowej w 2003 r. udzielono 4 581,6 mln PLN pomocy, co stanowiło 24,3% ogółu subsydiów podatkowych. Urzędy i Izby Skarbowe i Celne umorzyły zaległości podmiotów działających w sektorze górnictwa węgla na łączną kwotę 3 828,8 mln PLN, co stanowiło element restrukturyzacji tych przedsiębiorstw. W formie umorzeń znaczna kwota udzielona została również na horyzontalną pomoc restrukturyzacyjną – łącznie 407,0 mln PLN, głównie przez „aparatus skarbowy”, przedstawicieli gmin oraz PFRON.

5. Umorzenie opłaty i odsetek za zwłokę z tytułu opłaty oraz umorzenie kar

Tabela nr 18

Organ udzielający pomocy ⁴	Wartość pomocy (mln PLN)	Dominujące przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	6 778,7	pomoc restrukturyzacyjna w sektorze górnictwa węgla	6 703,3
Wojewodowie	1 816,1	pomoc restrukturyzacyjna w sektorze górnictwa węgla	1 816,1
Minister Środowiska	963,2	pomoc restrukturyzacyjna w sektorze górnictwa węgla	963,2
Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	907,7	pomoc restrukturyzacyjna w sektorze górnictwa węgla	907,7
Prezes PFRON	620,8	pomoc restrukturyzacyjna w sektorze górnictwa węgla	620,8
Marszałkowie województw	207,6	pomoc restrukturyzacyjna w sektorze górnictwa węgla	207,4
Prezes NFOŚiGW	53,1	pomoc restrukturyzacyjna w sektorze górnictwa węgla	53,1
Przedsiębiorcy publiczni	21,8	pomoc restrukturyzacyjna w sektorze hutnictwa żelaza i stali	21,8
Starostowie powiatów	8,9	pomoc restrukturyzacyjna w sektorze górnictwa węgla	8,7
Prezydenci, burmistrzowie oraz wójtowie gmin	2,8	inne	1,5
Prezes WFOŚiGW	1,6	ochrona środowiska	1,5
Urzędy i Izby Skarbowe i Celne	0,6	utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie nowych miejsc pracy	0,3
Suma	11 382,8		

Udział wartości umorzeń opłat i odsetek za zwłokę z tytułu opłat oraz umorzeń kar w strukturze subsydiów podatkowych kształtował się na poziomie 60,4% (11 382,8 mln PLN). Największa kwota umorzeń została dokonana przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych - 6 778,7 mln PLN (rok wcześniej – 30,8 mln PLN), z tego 6 703,3 mln PLN zostało przeznaczone na pomoc restrukturyzacyjną w sektorze górnictwa węgla. Sektor górnictwa wsparty został również przez wojewodów i marszałków województw łączną kwotą 1 170,8 mln w formie umorzenia opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska. Umorzone zostały również opłaty eksploatacyjne 1 016,3 mln PLN należne NFOŚiGW, w tym 963,2 mln PLN będące w gestii Ministra Środowiska, oraz 53,1 mln PLN będące w gestii Prezesa NFOŚiGW. Wśród umorzonych należności znalazły się również wpłaty na rzecz PFRON 620,8 mln PLN oraz kary za przekroczenie lub naruszenie warunków korzystania ze środowiska należne Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska. Większość ww. umorzeń dokonano na podstawie ustawy o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006.

⁴ Dane dotyczą również pomocy, która została udzielona na podstawie aktu normatywnego, bez obowiązku wydania decyzji lub zawarcia umowy.

6. Oddanie do korzystania lub zbycie mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego

Tabela nr 19

Organ udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)	Dominujące przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)
Minister Skarbu Państwa	17,6	pomoc regionalna w celu wspierania nowych inwestycji	9,7
		inne tytuły	5,6
		pomoc doraźna	1,8
Starostowie powiatów	3,3	inne przeznaczenia	3,3
Prezydenci, burmistrzowie oraz wójtowie gmin	0,1	inne przeznaczenia	0,1
Suma	21,8		

Wartość pomocy publicznej wynikającej z oddania do korzystania lub zbycia mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego w roku 2003 wyniosła 21,8 mln PLN. Z tego 17,6 mln PLN pomocy udzielił Minister Skarbu Państwa z przeznaczeniem głównie na pomoc regionalną w celu wspierania nowych inwestycji – 9,7 mln PLN.

2. GRUPA B - SUBSYDIA KAPITAŁOWO-INWESTYCYJNE

2.1. GRUPA B1A - WNIESIENIE KAPITAŁU

135,1 mln PLN

Przeznaczenie pomocy udzielonej w formie wniesienia kapitału

Tabela nr 20

Przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy (w mln PLN)	Udział (w %)
OGÓŁEM, w tym:	135,1	100,0
POMOC HORYZONTALNA, w tym:	125,3	92,7
♦ pomoc restrukturyzacyjna	125,3	100
INNE TYTUŁY, w tym:	9,8	7,3
♦ pomoc stanowiąca rekompensatę dla przedsiębiorcy z tytułu realizacji zadań publicznych	6,5	66,3
♦ inne	3,3	33,7

W 2003 roku w formie wniesienia kapitału udzielono pomocy na kwotę łączną 135,1 mln PLN. Z tego 92,7% stanowiła pomoc restrukturyzacyjna (horyzontalna), a 7,3% pomoc przeznaczona na rekompensatę dla przedsiębiorcy z tytułu realizacji zadań publicznych oraz na inne przeznaczenia.

Charakterystyka szczegółowa pomocy udzielonej w formie wniesienia kapitału

Tabela nr 21

Organ udzielający pomocy	Wartość pomocy mln PLN	Dominujące przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy w mln PLN
Minister Skarbu Państwa	125,3	pomoc restrukturyzacyjna	125,3
Prezydenci, burmistrzowie oraz wójtowie gmin	9,8	pomoc stanowiąca rekompensatę dla przedsiębiorcy z tytułu realizacji zadań publicznych	6,5
Suma	135,1		

Największa wartość pomocy w formie wniesienia kapitału w 2003 roku została udzielona przez Ministra Skarbu Państwa 125,3 mln PLN, która w całości przeznaczona była na wspieranie procesów restrukturyzacyjnych przedsiębiorstw. Wniesienia kapitału dokonywały również organy jednostek samorządu terytorialnego (łącznie 9,8 mln PLN).

2.2. GRUPA B2A – KONWERSJA WIERZYTELNOŚCI NA AKCJE LUB UDZIAŁY

1 253,7 mln PLN

Charakterystyka szczegółowa pomocy udzielonej w formie konwersji wierzytelności na akcje lub udziały

Tabela nr 21a

Organ udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)	Dominujące przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)
Przedsiębiorcy publiczni	1 124,1	pomoc restrukturyzacyjna w sektorze hutnictwa żelaza i stali	1 124,1
Prezes ARP	36,5	pomoc restrukturyzacyjna w sektorze hutnictwa żelaza i stali	36,5
Minister Finansów	92,3	pomoc restrukturyzacyjna w sektorze hutnictwa żelaza i stali	92,3
Prezydenci, burmistrzowie oraz wójtowie gmin	0,7	inne	0,7
Suma	1 253,7		

Wartość pomocy udzielonej w 2003 roku formie konwersji wierzytelności na akcje lub udziały wyniosła 1 253,7 mln PLN. W tej formie pomocy udzieliły głównie przedsiębiorstwa publiczne - 1 124,1 mln PLN, Prezes ARP – 36,5 mln PLN oraz Minister Finansów – 92,3 mln PLN z przeznaczeniem na pomoc restrukturyzacyjną w sektorze hutnictwa żelaza i stali.

3. GRUPA C - "MIĘKKIE KREDYTOWANIE"

3.1. GRUPA C1A - POŻYCZKI PREFERENCYJNE I WARUNKOWO UMORZONE

1 001,9 mln PLN

Przeznaczenie pomocy udzielonej w formie pożyczek preferencyjnych i warunkowo umorzonych

Tabela nr 22

Przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy (w mln PLN)	Udział (w %)
OGÓŁEM, w tym:	1 001,9	100,0
POMOC HORYZONTALNA, w tym:	380,3	38,0
♦ ochrona środowiska	242,7	63,8
♦ rozwój małych i średnich przedsiębiorców	2,0	0,5
♦ utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie nowych miejsc pracy	27,2	7,2
♦ pomoc restrukturyzacyjna	106,4	28,0
♦ pomoc doraźna	2,0	0,5
POMOC SEKTOROWA, w tym:	60,9	6,1
Sektor budownictwa okrętowego, w tym:	60,9	100,0
♦ restrukturyzacja	60,9	100,0
POMOC REGIONALNA, w tym:	2,1	0,2
♦ pomoc w celu wspierania nowych inwestycji	1,8	85,7
♦ pomoc w celu tworzenia nowych miejsc pracy	0,3	14,3
INNE TYTUŁY, w tym:	64,0	6,4
♦ pomoc udzielana w celu naprawienia szkód wyrządzonych przez klęski żywiołowe lub inne nadzwyczajne zdarzenia	59,4	92,8
♦ pomoc stanowiąca rekompensatę dla przedsiębiorcy z tytułu realizacji zadań publicznych	0,6	0,9
♦ inne	4,0	6,3
Rolnictwo	494,7	49,4

W 2003 roku w formie pożyczek preferencyjnych i warunkowo umorzonych udzielono pomocy o wartości 1 001,9 mln PLN. Z tego 49,4% (494,7 mln PLN) zostało przeznaczone na pomoc w rolnictwie, 38,0% stanowiła pomoc horyzontalna, 6,1% pomoc w sektorze budownictwa okrętowego i tylko 0,2% pomoc regionalna.

Charakterystyka szczegółowa pomocy udzielonej w formie pożyczek preferencyjnych i warunkowo umorzonych

1. Pożyczka preferencyjna

Tabela nr 23

Organ udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)	Dominujące przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)
Prezes NFOŚiGW	179,1	ochrona środowiska	179,1
Prezes ARP SA	146,0	pomoc restrukturyzacyjna (horyzontalna)	85,2
		pomoc w sektorze budownictwa okrętowego	60,9
Prezes WFOŚiGW	28,8	ochrona środowiska	26,5
Minister Skarbu Państwa	19,2	pomoc restrukturyzacyjna (horyzontalna)	19,2
Prezes ARiMR	11,1	utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie nowych miejsc pracy	11,1
Starostowie powiatów	10,5	utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie nowych miejsc pracy	6,8
Prezydenci, burmistrzowie oraz wójtowie gmin	1,8	pomoc doraźna	1,0
Prezes PFRON	0,2	utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie nowych miejsc pracy	0,05
Marszałkowie województw	0,1	inne	0,1
Suma	398,2		

W formie pożyczek preferencyjnych w roku 2003 udzielono łącznie 398,2 mln PLN pomocy. Najwięcej pomocy w tej formie udzielił Prezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska – 179,1 mln PLN w całości skierowaną na ochronę środowiska. Prezes Agencji Rozwoju Przemysłu udzielał zarówno pomocy horyzontalnej - na restrukturyzację - 85,2 mln PLN, jak i pomocy sektorowej dla sektora budownictwa okrętowego - 60,9 mln PLN. Fundusze ochrony środowiska udzieliły łącznie 28,8 mln PLN pomocy realizując cel statutowy – ochronę środowiska. Istotną pomoc w tej formie udzielili również Minister Skarbu Państwa, Prezes ARiMR oraz starostowie powiatów realizując głównie cele horyzontalne: restrukturyzację - 19,2 mln PLN oraz utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie nowych miejsc pracy – łącznie 17,9 mln PLN.

2. Kredyt preferencyjny

Tabela nr 24

Organ udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)	Dominujące przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)
Prezes NFOŚiGW	1,0	ochrona środowiska	1,0

W roku 2003 pomoc w formie preferencyjnego kredytu udzielił Prezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska o wartości 1,0 mln PLN z przeznaczeniem na ochronę środowiska.

3. Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (dla banków)

Tabela nr 25

Organ udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)	Dominujące przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)
Prezes ARIMR	557,4	rolnictwo - działalność bieżąca	494,6
		pomoc udzielona w celu naprawienia szkód wyrządzonych przez klęski żywiołowe	59,3
		utrzymanie poziomu zatrudnienia i tworzenie nowych miejsc pracy	3,4
Prezes NFOŚiGW	2,0	ochrona środowiska	2,0
Prezes PARP	1,1	rozwój małych i średnich przedsiębiorców	1,1
Minister Gospodarki	0,4	inne	0,4
Suma	561,0		

W formie dopłat do oprocentowania kredytów bankowych najwięcej pomocy udzieliła Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – 557,4 mln PLN, głównie z przeznaczeniem na rolnictwo - 494,6 mln PLN oraz w celu naprawienia szkód wyrządzonych przez klęski żywiołowe – 59,3 mln PLN. Wartość dopłat udzielonych przez narodowy fundusz ochrony środowiska, na cele związane z ochroną środowiska, wyniosła łącznie 2,0 mln PLN.

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, na podstawie Memorandum Finansowego podpisanego przez Komisję Europejską i Rząd RP, udzielała dopłat do oprocentowania kredytów przeznaczonych na utrzymanie poziomu zatrudnienia i tworzenie nowych miejsc pracy – 1,1 mln PLN (37 beneficjentów). Źródłem udzielonej pomocy były fundusze strukturalne Unii Europejskiej.

4. Pożyczki warunkowo umorzone

Tabela nr 26

Organ udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)	Dominujące przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)
Prezes NFOŚiGW	16,1	ochrona środowiska	16,1
Prezes WFOŚiGW	15,5	ochrona środowiska	13,5
Prezes PFRON	4,1	utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie nowych miejsc pracy	1,7
Starostowie powiatów	3,9	utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie nowych miejsc pracy	2,0
		małe i średnie przedsiębiorstwa	1,0
Prezes ARP	1,3	pomoc restrukturyzacyjna	1,3

Prezydenci, burmistrzowie oraz wójtowie gmin	0,8	inne	0,8
Suma	41,7		

Pożyczki udzielone przedsiębiorcom ze środków funduszy ochrony środowiska mogą być częściowo lub całkowicie umarzane pod warunkiem terminowego wykonania zadań i osiągnięcia planowanych efektów. W 2003 roku fundusz narodowy oraz wojewódzkie umorzyły pożyczki o łącznej wartości pomocy 31,6 mln PLN, głównie z przeznaczeniem na cele związane z ochroną środowiska. Pożyczki udzielane przez starostów mogą być umarzane do wysokości 50%, pod warunkiem prowadzenia działalności przez okres co najmniej 24 miesięcy oraz po spełnieniu innych warunków określonych w umowie. W roku 2003 starostowie umorzyli pożyczki w kwocie stanowiącej 3,9 mln PLN wartości pomocy publicznej, przeznaczone głównie na: utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie małych miejsc pracy oraz rozwój małych i średnich przedsiębiorców.

Pożyczki udzielane przez PFRON mogą być umarzane do wysokości 50%. W 2003 roku umorzono zakładom pracy chronionej pożyczki na kwotę 4,1 mln PLN pomocy z przeznaczeniem na utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie nowych miejsc pracy. Udzielone pożyczki umarzane były również przez organy jednostek samorządu terytorialnego – łącznie 4,8 mln PLN oraz Prezesa Agencji Rozwoju Przemysłu – 1,3 mln PLN.

3.2. GRUPA C2 - ODROCZENIE LUB ROZŁOŻENIE NA RATY PŁATNOŚCI WOBEC BUDŻETU LUB FUNDUSZU

Przeznaczenie pomocy udzielonej w formie odroczenia lub rozłożenia na raty płatności na rzecz budżetu lub funduszu

Tabela nr 27

Przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy (w mln PLN)	Udział (w %)
OGÓŁEM, w tym:	2 198,8	100,0
POMOC HORYZONTALNA, w tym:	145,4	6,6
♦ badania i rozwój	0,1	0,1
♦ ochrona środowiska	19,2	13,2
♦ mali i średni przedsiębiorcy	7,3	5,0
♦ utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie nowych miejsc pracy	4,3	3,0
♦ pomoc restrukturyzacyjna	81,7	56,2
♦ pomoc doraźna	32,8	22,6
POMOC SEKTOROWA, w tym:	1 968,6	89,5
Sektor hutnictwa żelaza i stali, w tym:	478,0	24,3
♦ restrukturyzacja	477,8	99,9
♦ utrzymanie poziomu zatrudnienia	0,2	0,1
Sektor górnictwa węgla, w tym:	1 489,9	75,7
♦ restrukturyzacja	1 489,9	100
Sektor motoryzacyjny, w tym,	0,2	0,01
♦ pomoc doraźna	0,1	50
♦ pomoc na pokrycie kosztów bieżącej działalności	0,1	50
Sektor żeglugi morskiej,	0,5	0,03
♦ utrzymanie poziomu zatrudnienia	0,5	100
POMOC REGIONALNA, w tym:	0,5	0,02
♦ pomoc w celu wspierania nowych inwestycji	0,3	60,0
♦ pomoc w celu tworzenia nowych miejsc pracy	0,2	40,0
INNE TYTUŁY, w tym:	26,4	1,2
♦ pomoc udzielana w celu naprawienia szkód wyrządzonych przez klęski żywiołowe lub inne nadzwyczajne zdarzenia	1,6	6,1
♦ pomoc stanowiąca rekompensatę dla przedsiębiorcy z tytułu realizacji zadań publicznych	0,3	1,1
♦ pomoc przeznaczona na pokrycie kosztów bieżącej działalności przedsiębiorcy, udzielana na obszarach, o których mowa w art. 12 ust. 1 ustawy	9,1	34,5
♦ inne	15,4	58,3
Brak danych o przeznaczeniu pomocy	1,2	0,1
Rolnictwo	56,7	2,6

W 2003 roku w formie odroczenia lub rozłożenia na raty płatności wobec budżetu lub funduszu udzielono pomocy o wartości 2 198,8 mln PLN. Z tego 89,5% stanowiła

pomoc sektorowa, 6,6% pomoc horyzontalna, 0,02% pomoc regionalna, 2,6% pomoc dla rolnictwa, a 1,2% pomoc przeznaczona na „inne tytuły”.

1. Odroczenie lub rozłożenie na raty płatności podatku i zaległości podatkowej

Tabela nr 28

Organ udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)	Dominujące przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)
Marszałkowie województw	71,5	pomoc restrukturyzacyjna (horyzontalna)	70,2
Prezydenci, burmistrzowie oraz wójtowie gmin	45,3	pomoc doraźna	22,5
		ochrona środowiska	8,7
Urzędy i Izby Skarbowe i Celne	24,9	pomoc doraźna	5,5
		pomoc restrukturyzacyjna (horyzontalna)	5,0
		pomoc operacyjna	4,7
		rozwój małych i średnich przedsiębiorców	4,3
Prezes PFRON	2,9	inne	2,9
Prezes WFOŚiGW	0,8	ochrona środowiska	0,8
Starostowie powiatów	0,3	rozwój małych i średnich przedsiębiorców	0,6
Suma	145,8		

Ze względu na ważny interes podatnika, organ podatkowy na wniosek podatnika może odroczyć termin płatności, rozłożyć na raty zapłatę podatku lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę. Pomoc w konkretnym przypadku uzależniona jest od pozytywnej decyzji właściwego organu podatkowego.

Największą wartość pomocy w formie odroczenia lub rozłożenia na raty płatności podatku w roku 2003 udzielili marszałkowie województw 71,5 mln PLN z przeznaczeniem na pomoc restrukturyzacyjna (horyzontalna). Niewiele mniej pomocy wyniknęło z przesuwania terminów płatności podatków przez organy gmin 45,3 mln PLN. Urzędy i Izby Skarbowe i Celne udzieliły w formie odroczenia lub rozłożenia na raty płatności podatku i zaległości podatkowej pomocy na kwotę 24,9 mln PLN (rok wcześniej 164,4 mln PLN).

Do wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych mają zastosowanie przepisy ustawy Ordynacja Podatkowa. Zgodnie z powyższym Prezes PFRON, któremu przysługują uprawnienia organów podatkowych, może odroczyć termin płatności składki na fundusz lub rozłożyć na ratę zapłatę składki lub zaległości z tego tytułu. W 2003 roku w tej formie udzielono 2,9 mln PLN pomocy.

2. Odroczenie lub rozłożenie na raty płatności opłaty (składki, wpłaty)

Tabela nr 29

Organ udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)	Dominujące przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	1 652,7	pomoc na restrukturyzację w sektorze górnictwa węgla	1 489,8
		pomoc na restrukturyzację w sektorze hutnictwa żelaza i stali	157,4
		pomoc na restrukturyzację	5,5
Marszałkowie województw	320,7	pomoc na restrukturyzację w sektorze hutnictwa żelaza i stali	320,3
Prezes ANR	55,4	rolnictwo	55,3
Prezydenci, burmistrzowie oraz wójtowie gmin	18,9	ochrona środowiska	9,6
Starostowie powiatów	1,8	pomoc doraźna	1,0
Minister Skarbu Państwa	1,7	inne	1,3
Suma	2 051,2		

Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych może na wniosek dłużnika odroczyć termin płatności należności z tytułu składek oraz rozłożyć należność na raty, uwzględniając możliwości płatnicze dłużnika oraz stan finansów ubezpieczeń społecznych. Odraczanie terminu płatności oraz rozkładanie na raty należności pieniężnych z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne dotyczy przedsiębiorców będących płatnikami składek, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji finansowej. Ze względów gospodarczych lub innych przyczyn zasługujących na uwzględnienie w 2003 roku w tej formie udzielono 1 652,7 mln PLN pomocy (rok wcześniej 50,1 mln PLN). Pomoc publiczna udzielona przez Agencję Nieruchomości Rolnych w formie rozłożenia na raty należności z tytułu sprzedaży mienia z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa wyniosła 55,4 mln PLN.

3. Odroczenie lub rozłożenie na raty płatności kary

Tabela nr 30

Organ udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)	Dominujące przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)
Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	1,5	pomoc operacyjna	1,4

Odroczenia lub rozłożenia na raty kary dokonał jedynie Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, z czego wyniknęła pomoc na kwotę 1,5 mln PLN, z przeznaczeniem na pokrycie kosztów bieżącej działalności.

4. GRUPA D - PORĘCZENIA I GWARANCJE KREDYTOWE

4.1. GRUPA D1A - PORĘCZENIA I GWARANCJE

1 537,3 mln PLN

Poręczenia i gwarancje Skarbu Państwa

Celem tej formy pomocy jest wspomaganie realizacji przedsięwzięć poprzez ułatwienie dostępu do kredytu bankowego. Poręczeń i gwarancji spłaty ze środków budżetu państwa kredytu bankowego udziela Minister Finansów lub Rada Ministrów w zależności od wysokości wnioskowanej kwoty poręczenia lub gwarancji. Poręczenia i gwarancje udzielane są terminowo do kwoty z góry oznaczonej. Ponadto mogą być udzielone do wysokości 60% wykorzystanej kwoty kredytu objętego poręczeniem lub gwarancją oraz do wysokości 60% odsetek od tej kwoty. Rada Ministrów może również udzielić poręczenia do wysokości wyższej niż 60% w przypadku przedsięwzięcia o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej.

Poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa mogą być objęte kredyty przeznaczone na finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych zapewniających:

- rozwój i utrzymanie infrastruktury,
- rozwój eksportu dóbr i usług,
- ochronę środowiska,
- wsparcie procesów adaptacyjnych i rozwojowych w prywatyzowanych przedsiębiorstwach państwowych,
- wdrażanie nowych rozwiązań technicznych lub technologicznych będących wynikiem badań naukowych lub prac badawczo-rozwojowych.

Dodatkowo poręczenie lub gwarancja może być udzielona pod warunkiem przeznaczenia objętego nimi kredytu na finansowanie zakupu materiałów i wyrobów gotowych przeznaczonych na realizację przedsięwzięć polegających na wykonaniu dóbr inwestycyjnych na eksport o wartości jednostkowej powyżej 10 mln EURO i cyklu produkcyjnym powyżej 6 miesięcy.

Tabela nr 31

Organ udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)	Dominujące przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy (mln PLN)
Minister Finansów	1 504,7	pomoc na restrukturyzację	906,9
		pomoc doraźna i na restrukturyzację w sektorze budownictwa okrętowego	411,3
		pomoc na restrukturyzację w sektorze w hutnictwa żelaza i stali	171,6
		utrzymanie poziomu zatrudnienia i tworzenie nowych miejsc pracy	15,0
Marszałkowie Województw	18,6	rekompensata z tytułu realizacji zadań publicznych	18,6
Prezydenci, burmistrzowie oraz wójtowie gmin	7,4	pomoc na restrukturyzację w sektorze hutnictwa żelaza i stali	6,5
Starostowie powiatów	2,6	pomoc doraźna	2,6
Prezes ARP	2,5	pomoc na restrukturyzację w sektorze budownictwa okrętowego	2,5

Prezes ANR	1,2	rolnictwo	1,2
Prezes ARiMR	0,3	rolnictwo	0,2
Suma	1 537,3		

W 2003 roku Minister Finansów (Skarb Państwa) udzielił poręczeń i gwarancji spłaty kredytów, z czego wyniknęła pomoc dla beneficjentów o wartości 1 504,8 mln PLN, w tym:

- 906,9 mln PLN pomoc udzielona Polskim Kolejom Państwowym S.A. z przeznaczeniem na restrukturyzację,
- 411,3 mln PLN pomoc udzielona Stoczni Szczecińskiej Nowej Sp. z o.o. oraz Stoczni Gdynia S.A z przeznaczeniem na pomoc doraźną i restrukturyzację w sektorze budownictwa okrętowego,
- 171,6 mln PLN pomoc udzielona Hucie L.W. Sp. z o.o. na restrukturyzację w sektorze hutnictwa żelaz i stali,
- 15,0 mln PLN pomoc udzielona Walcowni Rur Jedność Sp. z o.o. z przeznaczeniem na utrzymanie poziomu zatrudnienia lub tworzenie nowych miejsc pracy.

Poręczeń kredytu dokonywali również przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, głównie marszałkowie województw 18,6 mln PLN jako rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych przez przedsiębiorcę oraz przedstawiciele gmin 7,4 mln PLN na restrukturyzację w sektorze hutnictwa żelaza i stali.

Poręczenia i gwarancje kredytu zostały udzielone także przez Agencję Rozwoju Przemysłu SA – 2,5 mln PLN jako pomoc na restrukturyzację w sektorze budownictwa okrętowego oraz Agencję Nieruchomości Rolnych i Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z przeznaczeniem na rolnictwo w łącznej kwocie 1,4 mln PLN.

Poza pomocą w formie poręczeń i gwarancji kredytowych Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. udzieliła pomocy na restrukturyzację w sektorze budownictwa okrętowego w formie gwarancji wykonania w wysokości 2,2 mln PLN, którą zaliczono do grupy E – „Inne”.

V. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Raporty o pomocy publicznej są przygotowywane w Polsce od roku 1995, początkowo przez Ministerstwo Gospodarki, a następnie przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Niniejszy raport za 2003 rok jest trzecim z rzędu opracowywanym na podstawie nowych zasad sprawozdawczości. Ustawa o pomocy publicznej uporządkowała ramy udzielania tego rodzaju pomocy i stworzyła podstawy prawne jej systematycznego nadzorowania i monitorowania.

Zgodnie z przekazanymi do UOKiK informacjami, ogólna wartość pomocy udzielonej przedsiębiorcom w 2003 roku wyniosła 28 355,6 mln PLN, co stanowi 6 447,7 mln mln EURO (przyjmując średni kurs z 2003 roku 1 EURO = 4,3978 PLN). Pomoc publiczna udzielona w 2003 roku przedsiębiorcom stanowiła 3,5% Produktu Krajowego Brutto wobec 1,3% w 2002 roku.

W 2003 roku, podobnie jak w 2002 roku, najczęściej stosowane instrumenty pomocy należały do Grupy A – dotacje i ulgi podatkowe – 75,3%. W 2001 roku stanowiły one 56,5% udzielonej pomocy a w 2002 roku 64,8% pomocy ogółem. W pozostałych grupach w roku 2003 należy zwrócić uwagę na duży (prawie 660 krotny) wzrost wartości pomocy w grupie B2 oraz spadek (o 32,6%) wartości pomocy udzielonej w grupie D1.

Niestety udzielanie pomocy publicznej, podobnie jak w latach poprzednich, ma nadal charakter pasywny. Bezpośrednie wydatki stanowiły jedynie 9,7% ogólnej wartości, a uszczuplenia wpływu do budżetu 89,9%. Są dwie przyczyny tak niskiego udziału wydatków bezpośrednich w ogólnej wartości udzielonej pomocy. Z jednej strony zmniejszyła się wartość udzielonych dotacji o 1 281,1 mln PLN w stosunku do roku 2002. Z drugiej strony znacznie (ponad dwukrotnie) zwiększyła się ogólna wartość udzielonej pomocy, głównie z powodu prawie siedmiokrotnego wzrostu pomocy udzielonej w formie subsydiów podatkowych (z 2 769,4 mln PLN do 18 723,3 mln PLN).

Ogólna wartość pomocy udzielonej w 2003 roku jest większa o 18 078,0 mln PLN od pomocy udzielonej w 2002 roku. Wzrost ten, prawie w całości, wynika ze wzrostu (ponad 10 - krotnego) wartości udzielonej pomocy sektorowej. Pomimo że wartość pomocy regionalnej wzrosła o 284,0 mln PLN, to jej udział w ogólnej wartości pomocy spadł z 4,6% do 2,7%. Wartość udzielonej pomocy horyzontalnej w roku 2003 była o 609,9 mln PLN niższa niż w roku 2002.

Warto również nadmienić, iż istotnie zwiększyła się również wartość pomocy stanowiącej rekompensatę dla przedsiębiorcy z tytułu realizacji zadań publicznych z 1773,6 mln PLN w roku 2002 do 2 238,7 mln PLN w roku 2003. Prawie w całości pomoc ta trafiła do zakładów pracy chronionej jako rekompensata z tytułu rehabilitacji oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych.

Ponad dwie trzecie ogólnej wartości pomocy w roku 2003 zostało udzielone przedsiębiorcom prowadzącym działalność gospodarczą na terenie województwa śląskiego – 71,0% (21,0% w roku 2002). Znaczna pomoc trafiła również do województwa małopolskiego 1 343,6 mln PLN oraz mazowieckiego 1 010,1 mln PLN. Wiąże się to ze stosunkowo dużą ilością firm zarejestrowanych na terenie województwa mazowieckiego oraz dużą ilością firm dużych będących w trakcie procesu restrukturyzacji, np. w sektorze górnictwa, hutnictwa.

VI. WPŁYW POMOCY NA KONKURENCJĘ

Zgodnie art. 87 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską pomoc publiczna to przysporzenie korzyści finansowych dokonywane przez Państwo Członkowskie lub ze źródeł państwowych, w jakiegokolwiek formie, które **narusza lub grozi naruszeniem konkurencji przez uprzywilejowanie niektórych przedsiębiorstw lub produkcji niektórych wyrobów**, w zakresie, w jakim wpływa ono negatywnie na wymianę handlową pomiędzy Państwami Członkowskimi.

Ocena wpływu pomocy na konkurencję jest utrudniona z uwagi na to, iż organ monitorujący nie dysponuje elektroniczną bazą danych o pomocy udzielonej poszczególnym przedsiębiorcom. W związku z powyższym, analiza wpływu pomocy na konkurencję w 2003 roku jest ograniczona do wskazania podmiotów gospodarczych oraz sektorów gospodarki, które charakteryzują się najwyższymi kwotami pomocy.

Całkowita liczba beneficjentów pomocy wyniosła około 85 tys. podmiotów (nie uwzględniając podmiotów działających w rolnictwie, którzy otrzymali 1,3 mld PLN). Z tego, ok. 14 tys. podmiotów (16,5% ogółu beneficjentów) otrzymało 28 161,7 mln PLN (99,3% ogólnej wartości pomocy). Wartość pomocy udzielonej każdemu z nich przekroczyła kwotę 15 000 PLN. Na drugim biegunie znajduje się grupa 71 tys. podmiotów (83,5 % ogółu beneficjentów), które otrzymały łącznie 193,9 mln PLN (0,8% ogólnej wartości pomocy). Wartość pomocy udzielonej każdemu z tych podmiotów nie przekroczyła 15 000 PLN pomocy rocznie. Z powyższego wynika, iż wystąpienie naruszenia lub groźby naruszenia konkurencji, w wyniku udzielonej pomocy publicznej, może mieć miejsce przede wszystkim w przypadku pierwszej grupy beneficjentów, którzy średnio otrzymali ok. 1,6 mln PLN pomocy w przeliczeniu na jeden podmiot. Poniżej przedstawiono beneficjentów, którzy uzyskali najwięcej pomocy publicznej.

- 1) W 2003 roku wartość pomocy udzielonej przedsiębiorcom w sektorze górnictwa węgla kamiennego wyniosła prawie 17,5 mld PLN (wzrosła o 15,8 mld PLN w porównaniu z rokiem 2002) i stanowiła 61,7% ogólnej wartości pomocy udzielonej w roku 2003. Pomoc ta udzielona była w głównie w formie umorzenia podatków lub składek na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006 (Dz. U. Nr 210, poz. 2037). Biorąc pod uwagę, że pomoc publiczna dotyczyła działalności około 40 kopalń, średnia wielkość pomocy przypadająca na jedną kopalnię jest bardzo duża. Prawie cała pomoc w tym sektorze przeznaczona była na restrukturyzację. Wielkość pomocy udzielanej poszczególnym podmiotom wchodzącym w skład sektora była zróżnicowana, co wynika m.in. z wielkości przedsiębiorstwa, majątku jaki posiada, wielkości zatrudnienia, itd. Największą pomoc otrzymały spółki węglowe grupujące kilka lub kilkanaście kopalń. Przykładowo, Rybnicka Spółka Węglowa S.A. otrzymała 3,1 mld PLN, Gliwicka Spółka Węglowa S.A. 2,7 mld PLN, Kompania Węglowa S.A. 2,2 mld PLN. Ze względu na kontynuowany proces reorganizacji kopalń, mający na celu uproszczenie ich struktury organizacyjnej i polegający m.in. na ich przegrupowywaniu w ramach różnych spółek, trudno jest określić faktyczną wartość pomocy udzielonej w danym okresie poszczególnym kopalniom, a tym samym ocenić ewentualny wpływ tej pomocy na konkurencję.
- 2) Znaczną jednostkową kwotę pomocy otrzymała Grupa Polskie Koleje Państwowe S.A. 907,0 mln PLN w formie gwarancji Skarbu Państwa z

przeznaczeniem na restrukturyzację. Znacznie mniej dostały w tym roku jej spółki zależne: PKP Przewozy Regionalne Sp. z o.o. 208,0 mln PLN, PKP Intercity Sp. z o.o. 15,0 mln PLN.

- 3) Obok górnictwa węgla kamiennego kolejnym sektorem ciężkim dotowanym przez państwo (choć już na znacznie mniejszą skalę) był sektor hutnictwa żelaza i stali. Największą reprezentującą go w Polsce spółką są Polskie Huty Stali S.A., które otrzymały 1,9 mld PLN pomocy (grupuje ona 4 największe huty). Innym, dużym beneficjentem pomocy działającym w tym sektorze jest Huta L.W. Sp. z o.o., która otrzymała 197,8 mln PLN. W przeważającej części ww. pomoc przeznaczona była na restrukturyzację. Należy nadmienić, iż rok 2003 był ostatnim, w którym dopuszczalne było udzielanie pomocy na restrukturyzację w sektorze hutnictwa żelaza i stali.
- 4) Podobnie jak w przypadku górnictwa i kolei, rok 2003 był kolejnym rokiem restrukturyzacji sektora budownictwa okrętowego. Stocznia Szczecińska Nowa S.A. otrzymała pomoc w wysokości 393,8 mln PLN (195,4 mln PLN w roku poprzednim), natomiast Stocznia Gdynia S.A. 60,2 mln PLN (49,5 mln PLN w roku 2002).
- 5) Wśród beneficjentów, którzy otrzymali największe kwoty pomocy można wyróżnić następujące dwie grupy przedsiębiorców: zakłady pracy chronionej oraz podmioty prowadzące działalność w specjalnych strefach ekonomicznych. Jeśli chodzi o pierwszą z nich, należy wymienić Impel Security Polska S.A. (28,6 mln PLN), Impel S.A. (26,0 mln PLN), Hoop S.A. (21,7 mln PLN). Przedsiębiorcy ci głównie korzystają z pomocy udzielnej w związku z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych. Jeśli chodzi o drugą wymienioną powyżej grupę, należy wymienić spółki: Volkswagen Motor Polska Sp. z o.o. 38,3 mln PLN, ATLAS S.A. 22,2 mln PLN. Pomoc dla ww. podmiotów jest udzielana głównie w formie zwolnień z podatku dochodowego na podstawie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych.

Z ogólnej kwoty 28 355,6 mln PLN udzielonej w roku 2003 przeszło 60%, tj. 17,5 mld PLN trafiło do 40 podmiotów działających w jednym sektorze (górnictwo węgla kamiennego). Kolejne 1,9 mld PLN (7% ogólnej wartości pomocy) otrzymało 12 przedsiębiorstw. Należy przyjąć, iż tak duża pomoc udzielana poszczególnym przedsiębiorcom nie pozostaje bez wpływu na konkurencję. Istotne znaczenie ma więc, czy korzyści społeczne wynikające z tej pomocy przewyższą negatywne skutki ingerencji państwa w wolny rynek.

VII. OCENA SKUTECZNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI UDZIELONEJ POMOCY

W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 lutego 2003 roku w sprawie badania skuteczności i efektywności pomocy publicznej (Dz. U. Nr 31, poz. 254 z późn. zm.) określone zostały metody badania skuteczności i efektywności. Badania dokonuje organ udzielający pomocy na podstawie informacji uzyskanych od przedsiębiorcy, który przekazuje je na podstawie odpowiednich formularzy będących załącznikiem do ww. rozporządzenia.

Badaniu skuteczności i efektywności nie podlega każda pomoc udzielona w danym roku sprawozdawczym. Corocznie Rada Ministrów określa, jaka pomoc będzie podlegać badaniu w danym roku. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie pomocy publicznej, której skuteczność i efektywność będzie podlegać badaniu (Dz. U. Nr 118, poz. 1230) , za 2003 rok badaniu podlegała pomoc udzielona na podstawie 3 następujących aktów normatywnych:

- 1) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 z późn. zm.) udzielona jako pomoc doraźna lub pomoc restrukturyzującą w trzech formach: (i) odroczenia terminu płatności podatku, (ii) odroczenia terminu płatności zaległości podatkowej, (iii) rozłożenia na raty zapłaty podatku lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę, (iiii) umorzenia w całości lub w części zaległości podatkowych lub odsetek za zwłokę, (iiiii) umorzenia opłaty prolongacyjnej;
- 2) ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz. U. Nr 155, poz. 1287, z 2003 r. z późn. zm.), przeznaczonej na restrukturyzację;
- 3) ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 2003 r. Nr 58, poz. 514, z późn. zm.), przeznaczonej na utrzymanie poziomu zatrudnienia;

Organy udzielające pomocy, na podstawie wyżej wymienionych aktów normatywnych, były zobowiązane przedstawić organowi monitorującemu wyniki badania w terminie do końca sierpnia 2004 roku. Zostały one przekazane przez poszczególne organy udzielające pomocy na specjalnych formularzach, stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie badania skuteczności i efektywności pomocy publicznej. Ocena skuteczności i efektywności polegała na wskazaniu ilości i wartości przypadków pomocy w trzech następujących grupach:

- a) pomoc skuteczna i efektywna,
- b) pomoc skuteczna i nieefektywna,
- c) pomoc nieskuteczna i nieefektywna.

Wśród organów udzielających pomocy zobowiązanych do przedstawienia wyników badania skuteczności i efektywności udzielonej pomocy w 2003 roku były:

- a) naczelnicy urzędów skarbowych i celnych,
- b) organy podatkowe jednostek samorządu terytorialnego,
- c) Prezes Zarządu (Zarząd) Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- d) Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Do organu udzielającego pomocy wpłynęło 16 formularzy zawierających wyniki badania skuteczności i efektywności. Ocenie podlegały 242 przypadki udzielenia pomocy na łączną kwotę 246,3 mln PLN zł. Spośród około 3000 jednostek samorządu terytorialnego, formularze zawierające wyniki badania skuteczności i

efektywności przesłało zaledwie 13 jednostek. Stąd też wyniki oceny skuteczności i efektywności pomocy udzielonej na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa należy uznać za niepełne. W zakresie pomocy udzielanej na podstawie ustawy o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców, oprócz organów jednostek samorządu terytorialnego, wyniki badania przekazali również Minister Finansów oraz Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Tabela nr 30

Lp.	Rodzaj pomocy	Liczba przypadków	Wartość pomocy (mln PLN)	Udział [%]
1.	Skuteczna i efektywna	168	196,1	79,6
2.	Skuteczne i nieefektywna	21	33,8	13,7
3.	Nieskuteczna i nieefektywna	53	16,3	6,6
Suma		242	246,3	100,0

Wyniki badania skuteczności i efektywności pomocy publicznej udzielonej w 2003 roku, ze względu na niewielką ilość zbadanych przypadków, mogą jedynie obrazować tendencje w tym zakresie w badanych obszarach. Nie można wyciągać na ich podstawie wniosków o charakterze ogólnym, odnoszących się do wszystkich rodzajów pomocy, niezależnie od jej formy i podstawy prawnej. Tym bardziej, że badaniu, nawet wrywkowemu, nie podległo wiele form pomocy oraz jej przeznaczeń.

Spośród 242 przypadków udzielenia pomocy w 2003 roku, 70% (168) było skutecznych i efektywnych. W ujęciu wartościowym na kwotę 246,3 mln PLN, pomocy skutecznej i efektywnej było 196,1 mln PLN pomocy, czyli prawie 80% ogólnej wartości. W 21 badanych przypadkach okazało się, iż udzielona pomoc (na łączną kwotę 33,8 mln PLN) osiągnęła planowany skutek, ale oceniono ją jako nieefektywną, co może oznaczać, iż wartość pomocy była większa niż niezbędna do osiągnięcia wyznaczonego celu.

W ramach poszczególnych przeznaczeń pomocy wyniki badania skuteczności i efektywności przedstawione są w poniższych tabelach.

1. Ustawa Ordynacja podatkowa (pomoc doraźna)

Tabela nr 31

Lp.	Rodzaj pomocy	Liczba przypadków	Wartość pomocy (mln PLN)	Udział [%]
1.	Skuteczna i efektywna	3	0,1	16,6
2.	Skuteczne i nieefektywna	0	0,0	0,0
3.	Nieskuteczna i nieefektywna	18	0,5	83,4
Suma		21	0,6	100,0

2. Ustawa Ordynacja podatkowa (pomoc na restrukturyzację)

Tabela nr 32

Lp.	Rodzaj pomocy	Liczba przypadków	Wartość pomocy (mln PLN)	Udział [%]
1.	Skuteczna i efektywna	93	54,6	89,7
2.	Skuteczne i nieefektywne	10	2,2	3,6
3.	Nieskuteczna i nieefektywne	19	4,1	6,7
Suma		122	60,9	100,0

3. Ustawa o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (pomoc na restrukturyzację)

Tabela nr 33

Lp.	Rodzaj pomocy	Liczba przypadków	Wartość pomocy (mln PLN)	Udział [%]
1.	Skuteczna i efektywna	33	136,2	75,9
2.	Skuteczne i nieefektywne	10	31,6	17,6
3.	Nieskuteczna i nieefektywne	16	11,7	6,5
Suma		59	179,5	100,0

4. Ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (pomoc na utrzymanie poziomu zatrudnienia)

Tabela nr 34

Lp.	Rodzaj pomocy	Liczba przypadków	Wartość pomocy (mln PLN)	Udział [%]
1.	Skuteczna i efektywna	39	5,3	99,9
2.	Skuteczne i nieefektywne	1	0,0	0,0
3.	Nieskuteczna i nieefektywne	0	0,0	0,0
Suma		40	5,3	100,0

Największy wartościowy udział pomocy skutecznej i efektywnej w badanych obszarach udzielono w ramach ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu

z przeznaczeniem na utrzymanie poziomu zatrudnienia (prawie 100%) jednak wartość tej pomocy wyniosła tylko 5,3 mln PLN (2,2% ogólnej wartości badanej pomocy). Stosunkowo wysoki poziom pomocy skutecznej i efektywnej zanotowano w przypadku pomocy udzielonej na podstawie Ordynacji Podatkowej z przeznaczeniem na restrukturyzację (89,7%). Statystycznie znacznie niższa jest skuteczność i efektywność pomocy doraźnej udzielonej na podstawie Ordynacji Podatkowej, jednak należy zauważyć, iż dotyczy to pomocy o wartości zaledwie 0,6 mln PLN.

Niepokojące są natomiast wyniki badania wykorzystania pomocy w przypadku pomocy na restrukturyzację udzielonej na podstawie ustawy o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców. Tylko trzy czwarte udzielonej pomocy (136,2 mln PLN) oceniono jako pomoc skuteczna i efektywna. Z danych wynika, iż 17,6 % pomocy udzielonej na ww. podstawie, choć osiągnęła planowany cel, ale została oceniona jako nieefektywna, a 6,5% udzielonej pomocy było nieskuteczne. Stosunkowo wysoki udział pomocy nieefektywnej oraz pomocy nieskutecznej, przy ich znacznych wartościach nominalnych (w sumie 43,3 mln PLN) skłania do ponownego przeanalizowania zasad udzielania pomocy określonych w ustawie. Oceniając skuteczność i efektywność pomocy na restrukturyzację należy jednakże zauważyć, iż restrukturyzacja przedsiębiorstwa jest zazwyczaj procesem długotrwałym i złożonym. Stąd też, skuteczność i efektywność pomocy na restrukturyzację może być w sposób prawidłowy oceniona dopiero w momencie zakończenia procesów restrukturyzacyjnych przez poszczególnych przedsiębiorców.

VIII. KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA POMOCY PUBLICZNEJ UDZIELONEJ W KRAJACH UNII EUROPEJSKIEJ

Komisja Europejska opublikowała 20 kwietnia br. raport zawierający przegląd i ocenę pomocy publicznej udzielanej w krajach członkowskich w roku 2002 „*State Aid Scoreboard – spring 2004 update*”. Zawiera on liczne interesujące informacje, które zostały wykorzystane do porównania wielkości oraz struktury pomocy publicznej udzielanej w krajach Unii Europejskiej (przed akcesją) z pomocą udzielaną w Polsce.

Wielkość i struktura pomocy publicznej w poszczególnych państwach członkowskich Unii Europejskiej różnią się w bardzo dużym stopniu, tym niemniej warto zauważyć, że w roku 2002 dla Unii jako całości, udział pomocy w PKB wyniósł 0,56% (3,5% w Polsce w roku 2003), a porównując okres od 1998 r. do 2000 r. i okres od 2000 r. do 2002 r. zmniejszył się odpowiednio z 0,67% do 0,57%.

Analizując przeznaczenie pomocy publicznej w Unii Europejskiej ogółem, największy udział ma pomoc horyzontalna 73% ogólnej wartości pomocy⁵ (10,0% w Polsce). Do pomocy horyzontalnej zaliczono pomoc o charakterze regionalnym stanowiącą 23% (2,7% w Polsce) ogólnej wartości pomocy. Pozostała część (27%) to pomoc sektorowa.

Pomoc horyzontalna stanowi dominującą część w ogólnej wartości pomocy udzielanej pomocy we wszystkich krajach unijnych z wyjątkiem Irlandii i Portugalii odpowiednio 49% i 39%. Pomędzy poszczególnymi krajami zaznaczają się znaczne różnice w przeznaczeniach pomocy horyzontalnej. Przykładowo, 26% ogólnej wartości pomocy udzielonej w Holandii, 27% w Wielkiej Brytanii oraz 33% w Austrii zostało przeznaczone na badania i rozwój. Dla porównania, w Polsce w roku 2003 udział pomocy przeznaczonej na badania i rozwój stanowił 0,4% ogólnej wartości pomocy.

W ramach pomocy sektorowej największa część kierowana jest do sektora górnictwa węgla (średnia w UE - 16%), na co składa się głównie pomoc udzielona w Niemczech (30%), Hiszpanii (28%) oraz Francji (16%). W Polsce, sektor górnictwa węgla otrzymał w 2003 roku 61,7% ogólnej wartości udzielonej pomocy.

Pomoc regionalna dominuje w strukturze pomocy w Grecji (74%) oraz w Luksemburgu (61%). Natomiast w Portugalii i Danii ma znaczenie marginalne (3%).

⁵ Z wyłączeniem pomocy udzielonej w rolnictwie rybołówstwie i transporcie.

Pomoc horyzontalna, regionalna i sektorowa w krajach UE w roku 2002.

Tabela 34

Przeznaczenie pomocy	Udział pomocy ze względu na przeznaczenie w pomocy ogółem z wyłączeniem pomocy dla rolnictwa, rybołówstwa i transportu [%]															
	Unia Europejska	Belgia	Dania	Niemcy	Grecja	Hiszpania	Francja	Irlandia	Włochy	Luksemburg	Holandia	Austria	Portugalia	Finlandia	Szwecja	Wielka Brytania
Pomoc horyzontalna	73	97	100	66	100	67	60	49	96	92	98	96	39	98	84	70
badania i rozwój	15	15	5	14	10	12	18	8	13	9	26	33	5	0	18	27
ochrona środowiska	16	0	53	30	-	4	3	0	0	0	39	19	5	38	39	5
małe i średnie przedsiębiorstwa	14	20	1	6	16	20	17	2	33	21	4	17	15	12	5	15
handel	1	0	-	0	-	0	2	-	2	1	5	-	0	7	-	0
zatrudnienie	2	7	34	0	-	3	0	8	1	-	0	4	6	11	-	0
szkolenia	2	2	3	0	-	8	0	4	1	-	-	10	5	0	1	2
inne cele																
rozwój regionalny ⁶	23	52	3	16	74	19	18	26	46	61	24	14	3	29	21	21
Pomoc sektorowa	27	3	0	34	0	33	40	51	4	8	2	4	61	2	16	30
sektor produkcyjny	3	-	0	4	0	5	2	35	3	-	2	4	4	0	-	1
górnictwo węgla	16	-	-	30	-	28	16	-	-	-	-	-	-	-	-	1
inne sektory nieprodukcyjne	2	-	-	-	-	0	0	-	0	-	-	0	-	-	-	28
usługi finansowe	5	-	-	-	-	-	22	14	-	-	-	-	57	-	-	-
inne usługi	0	3	-	0	-	0	-	3	-	8	-	-	0	2	16	-
Ogólna wartość pomocy z wyłączeniem pomocy dla rolnictwa, rybołówstwa i transportu w mln EURO	34,005	933	1,274	11,431	410	3,503	6,197	525	4,528	56	780	453	649	231	406	2,629

Źródło: State Aid Scoreboard, spring 2004 update, Brussels, 20.4.2004, DG Competition, COM(2004) 256 final

⁶ Zawiera pomoc o charakterze regionalnym, gdzie indziej nie sklasyfikowaną.

Porównanie pomocy publicznej ze względu na formę

Tabela 35

	Formy pomocy [%]					
	Dotacje	Subsydia podatkowe	Subsydia kapitałowo-inwestycyjne	Miękkie kredytowanie	Odroczenia płatności	Poręczenia i gwarancje
Unia Europejska*	58,6	24,0	5,6	6,0	2,6	3,2
Polska**	9,2	66,1	4,9	3,5	7,8	5,3

* - średnia wartość pomocy udzielonej w sektorze produkcyjnym oraz usługach w okresie 2000-2002

** - nie uwzględniono pomocy udzielonej w „innych formach”

Porównując formę udzielanej pomocy publicznej należy zauważyć znaczną różnicę pomiędzy udziałem pomocy udzielanej w formie dotacji w Polsce i średnią dla UE odpowiednio 9,2% i 58,6%. Mając na uwadze, że dotacja jest najbardziej przejrzystą formą pomocy publicznej, porównanie struktury form udzielanej pomocy wypada niekorzystnie dla Polski. Niski udział wartości pomocy udzielanej w formie dotacji w Polsce jest kompensowany znaczną wartością pomocy w formie subsydiów podatkowych (66,1%), podczas gdy średnio w UE w tej formie udzielana jest około czwarta część pomocy (24%).

Największe różnice w strukturze pomocy publicznej udzielonej w Polsce w roku 2003 w porównaniu do odpowiedniej struktury w krajach unijnych i całej Wspólnocie Gospodarczej (przed akcesją) dotyczą:

- górnictwa węglowego – udział tego rodzaju pomocy jest w Polsce ponad 3-krotnie wyższy niż w unii i nawet wyższy niż w Niemczech lub w Hiszpanii – krajach o największych nakładach na pomoc dla górnictwa,
- pomocy horyzontalnej – której udział w Polsce jest znacząco niższy niż średni poziom UE, szczególnie w przypadku pomocy na badania i rozwój 0,4% (15% średnia w UE) oraz pomocy na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw 4,7% (14% średnia w UE)
- pomocy regionalnej, która jest w Polsce kształtuje się na poziomie poniżej 5% ogólnej wartości pomocy, podczas gdy średnia dla UE wynosi 23%.

Rok 2003 był trzecim z kolei rokiem realizacji postanowień sformułowanych przez kraje członkowskie UE na szczycie w Lizbonie (2000) zawartych w dokumencie pn. „Strategia Lizbońska”. Strategia ta, w odniesieniu do pomocy publicznej, zakłada jej stopniowe ograniczanie i ściślejsze kontrolowanie. Państwa członkowskie zostały zobowiązane do wykazania, że do roku 2003 udział pomocy publicznej w PKB danego kraju uległ obniżeniu, a pomoc przeorientowana została na cele horyzontalne. Znalazło to odzwierciedlenie w sformułowaniu hasła „less and better targeted State aid” (mniej pomocy ale lepiej ukierunkowanej, wykorzystanej).

Mając na uwadze dostępne dane, należy stwierdzić, iż większości krajów członkowskich UE udaje się konsekwentnie obniżyć wielkość udzielanej pomocy publicznej oraz jednocześnie kierować przekazywane środki głównie na cele horyzontalne, takie jak badania i rozwój, zatrudnienie, szkolenia. Działania takie postrzegane są jako kluczowy element efektywnej konkurencji.

Porównując wielkość i strukturę pomocy publicznej w Polsce w roku 2003 i w krajach członkowskich UE należy mieć na uwadze, iż rok 2003 był rokiem poprzedzającym przystąpienie Polski do UE. Fakt ten powodował, iż w tym okresie starano się zapewnić jak najlepszą pozycję konkurencyjną krajowym przedsiębiorstwom, głównie poprzez udzielanie pomocy publicznej. Skutkiem tego było m.in. udzielenie znacznej, jednorazowej pomocy w sektorze górnictwa węgla. Należy przypuszczać, iż w latach kolejnych, w związku z przystąpieniem Polski do UE oraz przejęciem przez Komisję Europejską kontroli udzielania pomocy publicznej, wartość udzielonej pomocy jak i jej struktura ulegną istotnym zmianom.